

Suvestinė redakcija nuo 2010-07-16 iki 2011-07-02

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [37-1271](#), i. k. 101301MISAK00000219

Nauja redakcija nuo 2008-08-01:

Nr. [D1-389](#), 2008-07-21, Žin. 2008, Nr. 87-3495 (2008-07-31), i. k. 108301MISAK00D1-389

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2001 m. balandžio 20 d. Nr. 219

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.19 punktu,

t v i r t i n u Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašą (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

HENRIKAS ŽUKAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m.
liepos 21 d. įsakymu Nr. D1-389

BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS TVARKOS APRAŠAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) tikslas – nustatyti buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, jų taikymo tvarką ir duomenų apie buveinių apsaugai svarbias teritorijas aprašymo ir pateikimo reikalavimus.

2. Šis Tvarkos aprašas taikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, nustatantiems vietas, atitinkančias buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijus, ir teikiantiems pasiūlymus dėl jų įtraukimo į aplinkos ministro tvirtinamą Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai (toliau – Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašas).

**II. LIETUVOJE SUTINKAMOS EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS NATŪRALIOS
BUVEINĖS, GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS**

3. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai, kurių apsaugai būtina steigti saugomas teritorijas, nurodyti 1 priede. Lietuvoje sutinkamos šios Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, kurių apsaugai būtina steigti saugomas teritorijas:

3.1. Jūros buveinės:

3.1.1. 1130 Upių žiotys;

3.1.2. 1150 Lagūnos;

3.1.3. 1170 Rifai.

3.2. Pajūrio ir žemyninių smėlynų buveinės:

3.2.1. 2110 Užumazginės pustomos kopos;

3.2.2. 2120 Baltosios kopos;

3.2.3. 2130 Pilkosios kopos;

3.2.4. 2140 Kopų varnauogynai;

3.2.5. 2170 Kopų gluosnynai;

3.2.6. 2180 Medžiais apaugusios pajūrio kopos;

3.2.7. 2190 Drėgnos tarpkopės;

3.2.8. 2320 Pajūrio smėlynų tyruliai;

3.2.9. 2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės.

3.3. Gėlių vandenių buveinės:

3.3.1. 3130 Mažai mineralizuoti ežerai su būdmainių augalų bendrijomis;

3.3.2. 3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis;

3.3.3. 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis;

3.3.4. 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai;

3.3.5. 3190 Gipso karsto ežerai;

3.3.6. 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis;

3.3.7. 3270 Dumblingos upių pakrantės.

3.4. Viržynų ir krūmynų buveinės:

3.4.1. 4030 Viržynai;

3.4.2. 5130 Kadagynai.

3.5. Pievų buveinės:

3.5.1. 6120 Karbonatinių smėlynų smiltpievės;

3.5.2. 6210 Stepinės pievos;

3.5.3. 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai;

- 3.5.4. 6270 Rūšių turtingi smilgynai;
- 3.5.5. 6410 Melvenynai;
- 3.5.6. 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai;
- 3.5.7. 6450 Aliuvinės pievos;
- 3.5.8. 6510 Šienaujamos mezofitų pievos;
- 3.5.9. 6530 Miškapievės.
- 3.6. Pelkių buveinės:
 - 3.6.1. 7110 Aktyvios aukštapelkės;
 - 3.6.2. 7120 Degradavusios aukštapelkės;
 - 3.6.3. 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai;
 - 3.6.4. 7150 Plikų durpių saidrynai;
 - 3.6.5. 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės;
 - 3.6.6. 7210 Žemapelkės su šakotąja ratainyte;
 - 3.6.7. 7220 Šaltiniai su besiformuojančiais tufais;
 - 3.6.8. 7230 Šarmingos žemapelkės.
- 3.7. Atodangų ir olų buveinės:
 - 3.7.1. 8210 Karbonatinių uolienų atodangos;
 - 3.7.2. 8220 Silikatinių uolienų atodangos;
 - 3.7.3. 8310 Olos.
- 3.8. Miškų buveinės:
 - 3.8.1. 9010 Vakarų taiga;
 - 3.8.2. 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai;
 - 3.8.3. 9050 Žolių turtingi eglynai;
 - 3.8.4. 9060 Spygliuočių miškai ant fluvioglacialinių ozų;
 - 3.8.5. 9070 Medžiais apaugusios ganyklos;
 - 3.8.6. 9080 Pelkėti lapuočių miškai;
 - 3.8.7. 9160 Skroblynai;
 - 3.8.8. 9180 Griovų ir šlaitų miškai;
 - 3.8.9. 9190 Sausieji ąžuolynai;
 - 3.8.10. 91D0 Pelkiniai miškai;
 - 3.8.11. 91E0 Aliuviniai miškai;
 - 3.8.12. 91F0 Paupių guobynai;
 - 3.8.13. 91T0 Kerpiniai pušynai.

4. Lietuvoje sutinkamos Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšys, kurių apsaugai būtina steigti saugomas teritorijas:

- 4.1. Žinduoliai:
 - 4.1.1. Europinis plačiaausis (*Barbastella barbastellus*);
 - 4.1.2. Kūdrinis pelėausis (*Myotis dasycneme*);
 - 4.1.3. Lūšis (*Lynx lynx*);
 - 4.1.4. Ūdra (*Lutra lutra*).
- 4.2. Ropliai:
 - 4.2.1. Balinis vėžlys (*Emys orbicularis*).
- 4.3. Varliagyviai:
 - 4.3.1. Raudonpilvė kūmutė (*Bombina bombina*);
 - 4.3.2. Skiauterėtasis tritonas (*Triturus cristatus*).
- 4.4. Žuvys:
 - 4.4.1. Auksaspalvis kirtiklis (*Sabanejewia aurata*);
 - 4.4.2. Baltijos lašiša (*Salmo salar*);
 - 4.4.3. Kartuolė (*Rhodeus sericeus amarus*);
 - 4.4.4. Kirtiklis (*Cobitis taenia*);
 - 4.4.5. Mažoji nėgė (*Lampetra planeri*);
 - 4.4.6. Ožka (*Pelecus cultratus*);

- 4.4.7. Paprastasis kūjagalvis (*Cottus gobio*);
- 4.4.8. Perpelė (*Alosa fallax*);
- 4.4.9. Salatis (*Aspius aspius*);
- 4.4.10. Upinė nėgė (*Lampetra fluviatilis*);
- 4.4.11. Vijūnas (*Misgurnus fossilis*).
- 4.5. Vabzdžiai:
 - 4.5.1. Auksoutoji šaškytė (*Euphydrias aurinia*);
 - 4.5.2. Baltamargė šaškytė (*Hypodryas maturna*);
 - 4.5.3. Didysis auksinukas (*Lycaena dispar*);
 - 4.5.4. Dvijuostė nendriadusė (*Graphoderus bilineatus*);
 - 4.5.5. Kraujalakinis melsvys (*Maculinea teleius*);
 - 4.5.6. Manerheimio grybinukas (*Oxyporus mannerheimii*);
 - 4.5.7. Niūraspalvis auksavabalis (*Osmoderma eremita*);
 - 4.5.8. Plačioji dūsia (*Dytiscus latissimus*);
 - 4.5.9. Pleištinė skėtė (*Ophiogomphus cecilia*);
 - 4.5.10. Purpurinis plokščiavabalis (*Cucujus cinnaberinus*);
 - 4.5.11. Šarvuotoji skėtė (*Leucorrhinia pectoralis*);
 - 4.5.12. Šiaurinis auksinukas (*Lycaena helle*);
 - 4.5.13. Šneiderio kirmvabalis (*Boros schneideri*).
- 4.6. Moliuskai:
 - 4.6.1. Keturdantė suktenė (*Vertigo geyeri*);
 - 4.6.2. Mažoji suktenė (*Vertigo angustior*);
 - 4.6.3. Ovalioji geldutė (*Unio crassus*);
 - 4.6.4. Pūstoji suktenė (*Vertigo moulinsiana*).
- 4.7. Augalai:
 - 4.7.1. Belapis sėmainis (*Buxbaumia viridis*);
 - 4.7.2. Dvilapis purvuolis (*Liparis loeselii*);
 - 4.7.3. Lankstusis plūkenis (*Najas flexilis*);
 - 4.7.4. Mažasis varpenis (*Botrychium simplex*);
 - 4.7.5. Pajūrinė linažolė (*Linaria loeselii*);
 - 4.7.6. Pelkinė uolaskėlė (*Saxifraga hirculus*);
 - 4.7.7. Plačialapė klumpaitė (*Cypripedium calceolus*);
 - 4.7.8. Plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum*);
 - 4.7.9. Pūslėtoji aldrūnė (*Aldrovanda vesiculosa*);
 - 4.7.10. Smiltyninis gvazdikas (*Dianthus arenarius arenarius*);
 - 4.7.11. Stačioji dirvuolė (*Agrimonia pilosa*);
 - 4.7.12. Vėjalandė šilagėlė (*Pulsatilla patens*);
 - 4.7.13. Žalioji dvyndantė (*Dicranum viride*);
 - 4.7.14. Žvilgančioji riestūnė (*Drepanocladus vernicosus*).

III. NATŪRALIŲ BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS KRITERIJAI

5. Buveinė „1130 Upių žiotys“ turi atitikti šiuos kriterijus:

5.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Tai žemutinės upių slėnių dalys, kuriose būna potvynių ir atoslūgių, susidaro sūrokas vanduo, bet didžiausią įtaką turi gėlas vanduo. Besimaišantis gėlas ir sūrus vanduo, sulėtėjusi tėkmė sudaro sąlygas kauptis nuosėdoms, dėl to dažnai susidaro didelės smėlio ir dumblo lygumos. Tose vietose, kur upių srovės greitesnės už potvynio srovės, nuosėdos susiklosto deltas forma. Baltijos jūros upių žiotys ypatingos tuo, kad jose yra sūroko vandens, bet nebūna potvynių, gerai išsivysčiusi šlapynių (helofitų) augalija ir vešli vandens augalija sekliose vietose. Kadangi Nemunas įteka ne tiesiogiai į jūrą, bet į marias, jo

žiotyse sūroko vandens būna itin retai, todėl halofitai čia neauga, vyrauja nepriklausomi nuo druskingumo (galintys augti ir gėlame, ir sūrokame vandenyje) augalai.

5.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Carex* spp., *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton pectinatus*, *Potamogeton perfoliatus*, *Schoenoplectus lacustris*. Paukščiai: *Chlidonias niger*, *Recurvirostra avosetta*, *Sterna albifrons*. Žuvys: *Lampetra fluviatilis*.

5.3. Kiti požymiai. Upių žiotys sudaro kompleksus su buveine „1150 Lagūnos“, gretimomis šlapynėmis ir sausumos buveinėmis.

6. Buveinė „1150 Lagūnos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

6.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Tai dideli seklūs vandens telkiniai, visiškai arba iš dalies nerijomis atskirti nuo jūros. Jų druskingumas priklauso nuo kritulių kiekio, garinimo ir nuo to, kiek jūros vandens patenka audrų arba potvynių metu.

6.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Bolboschoenus maritimus*, *Chara aspera*, *Chara globularis*, *Myriophyllum spicatum*, *Nymphoides peltata*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea candida*, *Potamogeton pectinatus*, *Potamogeton perfoliatus*, *Phragmites australis*, *Schoenoplectus lacustris*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Typha angustifolia*, *Typha latifolia*, *Zannichellia palustris*. Žuvys: *Alosa fallax*, *Aspius aspius*. Kiti gyvūnai: *Chironomidae*, daugiašerės kirmėlės *Marenzelleria viridis*, *Nereis diversicolor*, moliuskai *Dreissena polymorpha*, *Unio* spp. ir *Valvata* spp., mažasės kirmėlės.

6.3. Kiti požymiai. Lagūnos sudaro kompleksus su buveinėmis „1130 Upių žiotys“. Lagūnoms priskiriami ir marių pakraštyje susiformavę nendrynai (*Phragmitetia*), pereinantys į pamario pievas ir pelkes. Retesniuose nendrynuose formuojasi buveinė „3270 Dumblių upių pakrantės“.

7. Buveinė „1170 Rifai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

7.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Stambių riedulių laukai priekrantėje, sausumos moreninio gūbrio povandeninis tęsinys nuo kranto linijos iki 20–25 m gylio. Pačios viršutinės šlaito dalies pavieniai akmenys kyšo virš vandens. Sėslųjų augalų ir gyvūnų bendrijos pasiskirsto pagal tam tikrą vertikalų zoniškumą dėsni.

7.2. Būdingos rūšys. Augalai: žaliadumbliai *Cladophora glomerata*, *Enteromorpha intestinalis*, *Ulothrix subflaccida*; raudondumbliai *Furcellaria fastigiata*, *Ceramium* spp.; rudadumbliai *Pilayella littoralis*. Gyvūnai: stambios midijų *Mytilus edulis* kolonijos su asocijuota fauna; ūsakojis vėžiagyvis *Balanus improvisus*; samangyvis *Electra crustulenta*.

8. Buveinė „2110 Užumazginės pustomos kopos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

8.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Baltijos jūros pakrančių kopų pirmosios kūrimosi stadijos. Šioms paplūdimio kopoms priskiriamos eolinės formos, natūraliai (be žmogaus įtakos) susidariusios jūros paplūdimio paviršiuje, ir kopų ruožai įkrantinėje paplūdimio dalyje. Paplūdimio aukštutinėje dalyje – apsauginio kopagūbrio vakarinio šlaito papėdėje – pustomą smėlį stabdo pavieniai judrų substratą pakenčiančių augalų guotai.

8.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Ammophila arenaria*, *Cakile baltica*, *Honckenya peploides*, *Leymus arenarius*.

8.3. Kiti požymiai. Buveinėje neturi būti nutrūkęs šių buveinę formuojantis intensyvus smėlio pustymas. Šio tipo buveinės bendros augalų rūšys sieja su buveine „2120 Baltosios kopos“. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

9. Buveinė „2120 Baltosios kopos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

9.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Biraus, maisto medžiagų neturtingo, nuolat pustomo balto smėlio, kuriame įsitvirtina tik stambūs, retakeriai, užpustymą ir nupustymą pakeliantys varpiniai augalai (*Ammophila arenaria*, *Leymus arenarius*, *Calamagrostis epigejos* ir kt.), buveinės. Buveinė sutinkama apsauginio kopagūbrio vakariniame šlaite, užima pustomų kopų ruožus, defliacines lomas, smėlio kauburius ir nuobirinį pamario šlaitą.

9.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Ammophila arenaria*, *Calammophila baltica*, *Calamagrostis epigejos*, *Festuca arenaria*, *Hieracium umbellatum*, *Honckenya peploides*, *Lathyrus maritimus*, *Leymus arenarius*, *Linaria loeselii*, *Petasites spurius*.

9.3. Kiti požymiai. Didžiausi šios buveinės plotai sutinkami Kuršių nerijoje, o mažesni – žemyninėje pajūrio dalyje. Šio tipo buveinės artimai susijusios su „2110 Užuomazginėmis pustomų kopų“ ir „2130 Pilkųjų kopų“ buveinėmis, o kartais su „2170 Kopų gluosnynų“ buveinėmis. Suardytos pilkosios kopos ir defliaciniai dariniai paprastai priklauso baltųjų kopų buveinių tipui. Buveinėje turi vykti šią buveinę formuojantis smėlio pustymas. Minimalus šios buveinės plotas – 1 hektaras.

10. Buveinė „2130 Pilkosios kopos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

10.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Nuo jūros nutolusio kopagūbrio buveinės, kuriose vėjo ardomas poveikis labai mažas, todėl čia lengvai įsikuria psamofitai, formuojasi stabilios, gausios rūšių smėlynų bendrijos, ant smėlio paviršiaus kaupiasi negyvos augalų dalys, dirvožemyje randasi humusingo sluoksnio požymių. Išskirtinis vaidmuo sutvirtinant smėlio paviršių tenka kerpėms ir samanoms, kurios čia sudaro beveik ištisinę dangą. Šios buveinės taip pat būdingos apsauginio paplūdimio kopagūbrio rytiniam šlaitui, rečiau – sausai pajūrio palvei.

10.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Brachythecium albicans*, *Carex arenaria*, *Ceratodon purpureus*, *Corynephorus canescens*, *Festuca polesica*, *Helichrysum arenarium*, *Hieracium umbellatum*, *Jasione montana*, *Pilosella officinarum*, *Rumex acetosella*, *Thymus serpyllum*, *Viola littoralis*. Kerpės: *Cetraria muricata*, *Cladonia arbuscula*, *Cladonia cornuta*, *Cladonia floerkeana*, *Cladonia glauca*, *Cladonia gracilis*, *Cladonia subulata*, *Placynthiella uliginosa*. Paukščiai: *Anthus campestris*.

10.3. Kiti požymiai. Pilkosios kopos yra pajūrio smėlynų augalijos sukcesijos stadija. Palankiai klostantis aplinkos sąlygoms, pilkosios kopos apauga krūmais ir medžiais. Nurimusių kopų defliaciniuose ruožuose formuojasi buveinė „2120 Baltosios kopos“. Minimalus šios buveinės plotas – 1 hektaras.

11. Buveinė „2140 Kopų varnauogynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

11.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Pajūrio smėlynų augalijos vystymosi stadija, kurios bendrijoms būdingi tankūs varnauogių sąžalynai, pilkųjų kopų ir miško rūšių deriniai. Vietoje pilkųjų kopų kerpių jose paprastai įsivyrėja miško bendrijoms būdingos samanų rūšys (*Dicranum polysetum*, *Pleurozium schreberi*, *Pseudoscleropodium purum*). Buveinės užima rytinę sausos pajūrio palvės dalį (kauburėtąją palvę), kurios smėliai senesni, labiau išplauti ir nukalkėję (rūgštesni).

11.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Carex arenaria*, *Deschampsia flexuosa*, *Dicranum polysetum*, *Empetrum nigrum*, *Jasione montana*, *Melampyrum nemorosum*, *Pseudoscleropodium purum*, *Trientalis europaea*.

11.3. Kiti požymiai. Vykstant sukcesijai varnauogynai apauga krūmais, medžiais ir susiformuoja buveinė „2180 Medžiais apaugusios pajūrio kopos“. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

12. Buveinė „2170 Kopų gluosnynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

12.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Dažniausiai gluosnių guotai, išsibarstę už apsauginio paplūdimio kopagūbrio plytinčios palvės žemesnėse vietose. Guotus formuoja *Salix rosmarinifolia*, kuris paprastai užauga iki 1–1,5 m aukščio. Suželdamas tankiais krūmynais, jis sulaiko pustomą smėlį ir taip susidaro ištisinė smėlio kauburių grandinė. Į šiuos krūmynus kartais įsiterpia *Salix daphnoides*, *Betula pubescens*, *Juniperus communis*, *Pinus sylvestris*. Gluosnynuose žolių labai mažai, dažniausiai aptinkama pavienių gretimoms palvės buveinėms būdingų augalų. Samanų dangą kartu su smėlynų samanomis sudaro miškams būdingos *Pleurozium schreberi*, *Dicranum scoparium*, *Dicranum polysetum*, *Aulacomnium palustre*.

12.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Betula pubescens*, *Salix daphnoides*, *Salix rosmarinifolia*, *Carex arenaria*, *Hieracium umbellatum*, *Melampyrum pratense*, *Poa angustifolia*, *Stellaria graminea*.

12.3. Kiti požymiai. Kopų gluosnynai sudaro kompleksus su pajūrio smėlynų buveinėmis – „2120 Baltosios kopos“, „2130 Pilkosios kopos“, „2140 Kopų varnauogynai“. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

13. Buveinė „2180 Medžiais apaugusios pajūrio kopos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

13.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Šiam buveinių tipui priskiriami visų vystymosi stadijų miškai, augantys pajūrio smėlynuose. Pionierinių stadijų miškai būna nesusivėrę, medyną formuoja *Betula pendula*, *Betula pubescens* ir *Pinus sylvestris*. Jie paprastai sudaro 10–15 m pločio juostą kauburėtosios palvės dalyje ir jos duburiuose. Parabolinės kopos apaugusios varnauoginiais pušynais (*Empetro nigri-Pinetum*), kurie dėl padėties reljefe gali skirtis trako, žolių ir samanų ar kerpių ardų sudėtimi. Seniausiuose pušynuose kartu su *Pinus sylvestris* pastoviai auga *Picea abies*, dažnai aptinkama *Quercus robur*, *Betula pendula*, būdingas turtingesnis pomiškis. Drėgnose palvės vietose formuojasi *Betula pubescens* ir *Alnus glutinosa* medynai. Bendrijos su šiais vyraujančiais medžiais beveik nesiskiria nuo kontinentinių pelkinių miškų.

13.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Empetro nigri-Pinetum*: *Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Frangula alnus*, *Pinus sylvestris*, *Populus tremula*, *Quercus robur*, *Sorbus aucuparia*, *Deschampsia flexuosa*, *Empetrum nigrum*, *Goodyera repens*, *Leucobryum glaucum*, *Linnaea borealis*, *Luzula pilosa*, *Maianthemum bifolium*, *Melampyrum nemorosum*, *Orthilia secunda*, *Pseudoscleropodium purum*, *Pyrola chlorantha*, *Pyrola rotundifolia*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*.

13.3. Kiti požymiai. Šiam buveinės tipui priklauso ne tik natūralūs, bet ir pusiau natūralūs miškai, kurie gerai įsitvirtinę, turi gerai išsivysčiusią medyno struktūrą ir miškams būdingą rūšių sudėtį. Šios buveinės pagrindinio ardo medžių (pušies) amžiaus vidurkis neturėtų būti mažesnis kaip 80 metų. Savaiminės kilmės vietinių rūšių medžių medynų amžius neribojamas. Minimalus šios buveinės plotas – 20 hektarų.

14. Buveinė „2190 Drėgnos tarpkopės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

14.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Lomos pajūrio kopų sistemoje, kuriose gruntinis vanduo arti paviršiaus, o pavasarį ir rudenį telkšo balos. Dėl hidrologinių ypatumų, ypač apsėmimo vandeniu trukmės, jose formuojasi įvairi augalija – nuo pionierinių terofitų bendrijų iki daugiamečių aukštaūgių helofitų sąžalynų. Tokios įlomos susidaro apsauginio paplūdimio kopagūbrio rytinėje papėdėje, pajūrio ir pamario lyguminės palvės neigiamose reljefo formose.

14.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Carex acuta*, *Carex pseudocyperus*, *Iris pseudacorus*, *Juncus balticus*, *Juncus bufonius*, *Phragmites australis*, *Peplis portula*, *Potentilla anserina*, *Rorippa amphibia*, *Sagina nodosa*.

14.3. Kiti požymiai. Buveinė „2190 Drėgnos tarpkopės“ mūsų šalies pajūryje reta ir užima labai nedidelius plotus. Minimalus šios buveinės plotas – 0,1 hektaro. Šlapia, medžiais apaugusi palvė priskiriama buveinės tipui „2180 Medžiais apaugusios pajūrio kopos“.

15. Buveinė „2320 Pajūrio smėlynų tyruliai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

15.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Krūmokšnių bendrijos, susiformavusios pajūrio lygumos palvėje. Tai tam tikra smėlynų užaugimo stadija. Šios bendrijos sudaro kompleksus su įvairiomis sauspievėmis ir krūmynais.

15.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Calluna vulgaris*, *Carex arenaria*, *Danthonia decumbens*, *Empetrum nigrum*, *Nardus stricta*.

15.3. Kiti požymiai. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

16. Buveinė „2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

16.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Nesusivėrę žemyninių nekarbonatingų smėlių žolynai, kuriais užauga žemyninės kopos, fluvio-glacialiniai ir senoviniai aliuviniai smėlynai, nedideli akumuliacinio smėlio ploteliai dabartinių upių salpose. Tai pradinės neturtingų smėlių užaugimo stadijos, todėl šiose smiltpievėse didelė kerpių įvairovė (krūmiškosios iš *Cladonia* ir *Cetraria* genčių, žiauberiškosios *Trapeliopsis granulosa*, *Placynthiella uliginosa*, lapiškosios *Peltigera rufescens*), dažnesni vienamečiai, trumpos vegetacijos augalai, kurie gerai išnaudoja pavasarinį vandenį arba ilgesnio lietingo vasaros periodo drėgmę. Būdingos šio tipo buveinių formavimosi vietos yra kerpšilių kirtavietės ir gaisravietės, kitokios antropogeninės veiklos paliesti smėlynų plotai (pvz., karinių poligonų teritorijos), vėjo ir lietaus ardomi smėlynai.

16.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Agrostis capillaris*, *Carex arenaria*, *Corynephorus canescens*, *Filago arvensis*, *Filago minima*, *Myosotis micrantha*, *Poa angustifolia*, *Scleranthus perennis*,

Spergula morisonii, *Teesdalia nudicaulis*, *Trifolium arvense*. Kerpės: *Cladonia* spp., *Cetraria* spp. Paukščiai: *Anthus campestris*.

16.3. Kiti požymiai. Buveinė dažniausiai paplitusi Pietryčių, Pietų ir Pietvakarių Lietuvos smėlingosiose fliuvioglacialinėse ir senovinėse aliuvinėse lygumose. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

17. Buveinė „3130 Mažai mineralizuoti ežerai su būdmaginių augalų bendrijomis“ turi atitikti šiuos kriterijus:

17.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Žemaūgių vienamečių ir daugiamečių vandens ir būdmaginių augalų bendrijos, susiformuojančios skaidrių oligomezotrofinių arba mezotrofinių ežerų nuolatos apsemtose vietose, seklumose arba periodiškai išnyrančiose pakrantėse. Vienas iš jų paprastai sudaro daugiamečiai augalai (*Isoetes lacustris*, *Lobelia dortmanna*, *Eleocharis acicularis*, *Myriophyllum alterniflorum*) ir jos aptinkamos nuolatos vandens apsemtose vietose. Kitos, daugiausia iš vienamečių augalų sudarytos bendrijos, susiformuoja pakrantėse, kai vandens telkiniai nusenka arba išdžiūsta.

17.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Eleocharis acicularis*, *Isoetes lacustris*, *Juncus bulbosus*, *Limosella aquatica*, *Lobelia dortmanna*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Ranunculus reptans*, *Sparganium angustifolium*.

17.3. Kiti požymiai. Buveinių pasitaiko pelkių apsuptuose ežeruose arba didelių mezotrofinių ežerų, priskiriamų fragmentinio užžėlimo tipui, smėlėtuose ir gargždinguose atabraduose. Minimalus šios buveinės plotas – 0,1 hektaro.

18. Buveinė „3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis“ turi atitikti šiuos kriterijus:

18.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Skaidrūs, švarūs, vidutiniškai maisto medžiagų turintys (mezotrofiniai) ežerai, kurių vandenyje palyginti daug ištirpusių bazių (pH 6–7), arba kalkingi, mažai maisto medžiagų turintys (oligomezotrofiniai), melsvi arba žalsvi ežerai (pH>7,5). Šių mažų ir didelių ežerų visą dugną arba jo dalį dengia vešlūs maurabragių (*Chara*), menturdumblių (*Nitella*) sąžalynai. Neretai tokius vandens telkinius supa eutrofinės pelkės arba raistai.

18.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Chara aspera*, *Chara contraria*, *Chara filiformis*, *Chara globularis*, *Chara hispida*, *Chara rudis*, *Chara strigosa*, *Chara tomentosa*, *Lychnothamnus barbatus*, *Nitellaflexilis*, *Nitella opaca*, *Nitellopsis obtusa*. Žuvys: *Coregonus albula*.

18.3. Kiti požymiai. Paprastai ežerai su menturdumblių augalija priskiriami fragmentinio arba fragmentinio juostinio užžėlimo tipui, pagal dubens kilmę dažniausia tai rininiai ežerai. Minimalus šios buveinės plotas – 5 hektarai.

19. Buveinė „3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis“ turi atitikti šiuos kriterijus:

19.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Natūraliai turtingi maisto medžiagų, pilkšvi, melsvai žali, labiau ar mažiau drumsti ežerai ar kiti stovinčio vandens telkiniai, kurių vandenyje daug ištirpusių bazių (pH>7). Šių ežerų seklumose susiformuoja plūduriuojančių augalų (plūdenų, aštrių, vandenplūkių), o gilesniuose atviruose plotuose – stambiųjų plūdžių bendrijos.

19.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Ceratophyllum demersum*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Lemna minor*, *Myriophyllum verticillatum*, *Utricularia vulgaris*, *Potamogeton lucens*, *Potamogeton perfoliatus*, *Potamogeton praelongus*, *Potamogeton zizii*, *Riccia fluitans*, *Spirodela polyrhiza*, *Stratiotes aloides*. Paukščiai: *Botaurus stellaris*, *Circus aeruginosus*. Žuvys: *Cobitis taenia*, *Rhodeus sericeus amarus*. Vabzdžiai: *Dytiscus latissimus*, *Graphoderus bilineatus*.

19.3. Kiti požymiai. Šio tipo buveinės galima aptikti ne tik eutrofiniuose vandens telkiniuose, bet ir sudėtingų mišraus tipo ežerų atskirose dalyse. Lietuvos ežeruose neretai plūdžių ir plūduriuojančių augalų bendrijos ribojasi su lūgnių ir vandens lelijų (*Nymphaeion*) bendrijomis. Paprastai šių ežerų pakraščiuose gerai išsivysčiusi helofitų (*Phragmites*, *Typha*) juosta. Pagal užaugimo pobūdį jie priskiriami juostinio ištisinio, rečiau juostinio fragmentinio užžėlimo tipui. Minimalus šios buveinės plotas – 5 hektarai.

20. Buveinė „3160 Natūralūs distrofiniai ežerai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

20.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Dažniausiai pelkėse esantys ežerai, kurių vanduo rudas dėl durpių ir humusinių rūgščių, jo pH 3–6. Dažnai šiuose ežeruose augalų nėra, kartais jie auga pavieniui arba sudaro nedidelius sąžalynus. Aptinkama kiminių, kitų samanų, plūdurlapių žiedinių augalų, viksvų, skendenių.

20.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Carex lasiocarpa*, *Nuphar lutea*, *Nuphar pumila*, *Nymphaea candida*, *Potamogeton natans*, *Rhynchospora alba*, *Sparganium natans*, *Sphagnum auriculatum*, *Sphagnum cuspidatum*, *Utricularia minor*, *Warnstorfia exannulata*, *Warnstorfia fluitans*. Paukščiai: *Gavia arctica*. Vabzdžiai: *Leucorhina izeckii*.

20.3. Kiti požymiai. Šio tipo buveinės tiesiogiai susijusios su aukštapelkėmis (buveinė „7110 Aktyvi aukštapelkė“) – liekaniniai pelkių ežerai, ežerokšniai, gilesni liūnai. Šie ežerai pagal augalijos pobūdį priskiriami liūninio užžėlimo tipui. Minimalus šios buveinės plotas – 0,2 hektaro.

21. Buveinė „3190 Gipso karsto ežerai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

21.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Karstiniais ežerais vadinamos gipso karsto regiono smegduobės arba jų sistemos su nuolatos telkšančiu vandeniu. Lietuvos teritorijoje šie ežerai yra patys jauniausi, aktyvaus karsto zonoje jie formuojasi ir pastaruoju metu, todėl atskirų ežerų arba to paties ežero atskirų dalių amžius ir išsivystymo laipsnis nevienodas. Šie vandens telkiniai pasižymi dideliu vandens lygio svyravimu (iki 2,4 m), kuris priklauso nuo gruntinių vandenų lygio ir kritulių kiekio. Maksimalus gylis paprastai ne didesnis kaip 7 m, tačiau stebima stratifikacija. Dėl intensyvaus gipso tirpimo vandenys natūraliai prisotinti Ca^{2+} ir SO_4^{2-} jonų. Dėl specifinių hidrologinių ir hidrocheminių sąlygų ežeruose vyksta labai įvairūs biologiniai procesai, susidaro unikalios sąlygos sierabakterėms vystytis – tik šiuose ežeruose randamos plika akimi matomos sierabakterių kolonijos. Skirtingo amžiaus ir morfologijos ežerų augalija taip pat labai skiriasi.

21.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Chara globularis*, *Chara contraria*, *Ceratophyllum demersum*, *Lemna trisulca*, *Myriophyllum verticillatum*, *Potamogeton pectinatus*, *Schoenoplectus lacustris*, *Sparganium erectum*, *Warnstorfia exannulata*. Bakterijos: žaliosios ir purpurinės sierabakterės.

21.3. Kiti požymiai. Ežerų pasitaiko Šiaurės Lietuvos intensyvaus karsto zonoje. Senesnių karstinių ežerų pakraščiai būna apaugę medžiais; kai vandens lygis žemas, pakraščiuose vystosi smilgynų (*Agrostietalia stoloniferae*) bendrijos. Minimalus šios buveinės plotas – 0,1 hektaro.

22. Buveinė „3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis“ turi atitikti šiuos kriterijus:

22.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Dažniausiai greitos tėkmės šaltinių maitinamos upės ir upeliai arba jų atkarpos su būdingomis prie srovės prisitaikiusių įsišaknijančių augalų (*Batrachium*, *Potamogeton*, *Myriophyllum*) bendrijomis arba vandeninėmis samanomomis. Šio tipo buveinėse paprastai gausu pakrantėje augančių augalų, kurie, prisitaikydami prie srovės sąlygų, išaugina pasroviui nutįstančius ilgus lapus (*Butomus*, *Sparganium* spp., *Sagittaria*, *Schoenoplectus*), kiti – raukšlėtus povandeninius lapus (*Veronica anagallis-aquatica*, *Berula erecta*), plačialapės arba plūduriuojančiais lapais plūdės – siaurai lancetiškus arba elipsiškus lapus. Mažų upelių pakraščiuose šio tipo buveinės ribojasi su žemaūgių varpinių (*Glycerietum notatae*, *Catabrosetum aquaticae*) bendrijomis, didelėse upėse – su *Butometum umbellatae* bendrijomis.

22.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Batrachium trichophyllum*, *Batrachium aquatile*, *Berula erecta*, *Callitriche cophocarpa*, *Fontinalis antipyretica*, *Myriophyllum spicatum*, *Potamogeton meinshauzenii*, *Potamogeton nitens*, *Potamogeton fluitans*, *Veronica anagallis-aquatica*. Paukščiai: *Alcedo atthis*. Žuvis: *Cottus gobio*, *Lampetra planeri*, *Salmo salar*, *Thymallus thymallus*. Vabzdžiai: *Ophiogomphus cecilia*. Moliuskai *Unio crassus*.

22.3. Kiti požymiai. Pietrytinėje šalies dalyje šių buveinių dažnai aptinkama visoje upėje, kituose rajonuose – srauniausiose jų atkarpose. Neretai tokios buveinės paplitusios miškais tekančiose upėse ir upeliuose, susijusiuose su šaltinių buveinėmis. Mažiausias šios buveinės ilgis – 1 kilometras. Buveinėje neturi būti nutrūkęs šią buveinę formuojantis fizinis aplinkos veiksnys – srauni vandens tėkmė.

23. Buveinė „3270 Dumblingos upių pakrantės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

23.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Lėkštos didelių upių pakrantės ir išnyrančios salos, kuriose po pavasario potvynių arba vasarą nusekus vandeniui lieka dumblo

sluoksnis. Šiose dumblo sąnašose formuojasi pionierinės drėgmę ir azotą mėgstančių augalų bendrijos, optimalų išsivystymą pasiekiančios antroje vasaros pusėje. Jeigu sąlygos nepalankios (vandeningas periodas užsitęsia), šio tipo buveinės gali nesusiformuoti.

23.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Atriplex prostrata*, *Bidens frondosa*, *Bidens tripartita*, *Chenopodium glaucum*, *Chenopodium rubrum*, *Cyperus fuscus*, *Juncus bufonius*, *Limosella aquatica*, *Persicaria lapathifolia*, *Persicaria maculosa*, *Persicaria mitis*, *Ranunculus sceleratus*, *Rorippa palustris*.

23.3. Kiti požymiai. Buveinė dažniausiai paplitusi Nemuno, Neries ir kitų didesnių upių, ypač jų žemupių, pakrantėse, Kuršių marių pakrantėse. Šiam tipui priskirtinos ir dumblo padengtose Kuršių marių pakrantėse susidaranti buveinės, kurios pagal rūšių sudėtį atitinka upių pakrančių pionierines buveines. Buveinėje neturi būti nutrūkęs šią buveinę formuojantis fizinis aplinkos veiksnys – sezoninis apsėmimas vandenių ir jo paliekamas dumblo sluoksnis. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

24. Buveinė „4030 Viržynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

24.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Bendrijos su vyraujančiais viržinių šeimos augalais. Jos susiformuoja kontinentiniuose, paprastai rūgščiuose ir sausuose smėlynuose. Daugeliu atvejų – tai suardytų smėlynų, esančių pušynų kirtavietėse ar kitokiose retmėse, karinių poligonų ar kaimų aplinkoje, užaugimo stadijos. Paprastai jose vyrauja *Calluna vulgaris*, rečiau – *Vaccinium vitis-idaea*, *Arctostaphylos uva-ursi*, juos papildo briedgaurnams būdingos rūšys.

24.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Arctostaphylos uva-ursi*, *Calluna vulgaris*, *Carex pilulifera*, *Danthonia decumbens*, *Festuca ovina*, *Festuca rubra*, *Carex ericetorum*, *Vaccinium vitis-idaea*.

24.3. Kiti požymiai. Vertingomis laikomos rūšių turtingos buveinės. Monodominantiniai *Calluna vulgaris* sąžalynai neturėtų būti priskiriami šiam buveinių tipui. Sudaro kompleksus su kitomis kontinentinių smėlynų buveinėmis, kaip „2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės“. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

25. Buveinė „5130 Kadagnai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

25.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Bendrijos su vyraujančiais kadagiais formuojasi karbonatinguose dirvožemiuose dažniausiai upių, ežerų šlaituose ir paežerėse, kur dirvožemiai susidarę ant ežerinės kilmės kalkinių tufų, arba susijusios su istorinių vandens telkinių kalkingais dariniais. Dažniausiai kadagnai sudaro tokių žolinių augalų bendrijų pagrindu: a) stepinių (*Festuco-Brometea*), pamiškių ir šlaitų (*Trifolio-Geranietea*) ganomų arba apleistų pievų mezofitų ir kserofitų bendrijų, išikuriančių karbonatinguose, bet maisto medžiagų neturtinguose dirvožemiuose; b) kalkingų žemapelkių ir durpinių pievų (*Scheuchzerio-Caricetea*) žemaziolių bendrijų, kurios dažniausiai formuojasi paežerėse, kur augavietės kartais maitinamos ne tik gruntinių vandenių, bet ir šlaito šaltinių.

25.2. Būdingos rūšys. Augalai: a) *Juniperus communis*, *Crataegus* spp., *Rosa* spp., *Abietinella abietina*, *Agrimonia eupatoria*, *Carex ericetorum*, *Centaurea scabiosa*, *Gentiana cruciata*, *Helianthemum nummularium*, *Koeleria glauca*, *Medicago falcata*, *Pimpinella saxifraga*, *Poa angustifolia*, *Pulsatilla pratensis*, *Veronica teucrium*; b) *Juniperus communis*, *Frangula alnus*, *Salix* spp., *Carex lepidocarpa*, *Carex nigra*, *Carex panicea*, *Crepis paludosa*, *Epipactis palustris*, *Molinia caerulea*, *Succisa pratensis*. Paukščiai: *Lullula arborea*.

25.3. Kiti požymiai. Kadagnams priskiriamos buveinės, kuriose kadagių lajų projekcinis padengimas didesnis kaip 10 %. Bendrijos, kuriose kadagių mažiau, klasifikuojamos kaip pievų arba pelkių buveinės (dažniausiai „6120 Karbonatinių smėlynų smiltpievės“, „6210 Stepinės pievos“, „6410 Melvenynai“ ar „7230 Šarmingos žemapelkės“). Šiam buveinių tipui turėtų būti priskiriami tik retkarčiais šienaujami ar neintensyviai ganomi plotai. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

26. Buveinė „6120 Karbonatinių smėlynų smiltpievės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

26.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Sausos, mažai susivėrusios smiltpievės iš *Koelerion glaucae* sąjungos, susiformavusios labiau ar mažiau karbonatinguose kontinentiniuose smėlynuose. Tipingos augavietės dažnesnės fluvio-glacialiniuose bei senoviniuose aliuviniuose

smėlynuose ir perpustytų kontinentinių kopų masyvuose, pasitaiko didesnių upių slėnių aukštesniuose lygmenyse ir šlaituose.

26.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alyssum gmelinii*, *Astragalus arenarius*, *Cardaminopsis arenosa*, *Carex praecox*, *Dianthus deltoides*, *Festuca psammophila*, *Festuca polesica*, *Gypsophila fastigiata*, *Helichrysum arenarium*, *Herniaria glabra*, *Koeleria glauca*, *Silene chlorantha*, *Silene wolgensis*. Vabzdžiai: *Maculinea arion*.

26.3. Kiti požymiai. Kontinentinėse kopose šio tipo buveinės sudaro kompleksus su kita smėlynų augalija. Upių slėniuose šios smiltpievės paprastai užima mažesnius plotus ir ribojasi su *Festuco-Brometea* klasės bendrijomis („6210 Stepinės pievos“). Minimalus šios buveinės plotas – 0.5 hektaro.

27. Buveinė „6210 Stepinės pievos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

27.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Sausų, bazinių, labai karbonatingų dirvožemių, šiltų ir atvirų augaviečių pievos, priklausančios *Festuco-Brometea* ir *Trifolio-Geranietae* klasėms. Šio tipo buveinės formuojasi sausų kalvų šlaituose, upių slėnių sausose terasose ir šlaituose, saulėtose pamiškėse. Žolių danga labai turtinga rūšių, ypač gausu spalvingų ankštinių. Buveinės dėl nepalankaus reljefo nepaliestos intensyvios ūkinės veiklos (ne tręšiamos, ne ariamos) ir išlaikiusios vertingų pietinio paplitimo augalų ir gyvūnų (ypač vabzdžių) rūšių derinius. Šiam buveinių tipui taip pat priklauso aliuvinių salpų aukštų lygmenų karbonatinguose dirvožemiuose įsikūjančios bendrijos iš *Mesobromion* sąjungos, turinčios pereinamųjų į mezofitų pievas bruožų. Priskiriami ir neutralios reakcijos, labai mažo karbonatingumo smėlių susivėrę žolynai su *Armeria vulgaris*, *Centaurea rhœnana*, *Helichrysum arenarium*, *Festuca brevipila*. Prioritetiniam buveinės tipui priklauso stepinės pievos, kuriose yra gegužraibinių šeimos augalų, dažniausiai *Platanthera chlorantha*, *Orchis mascula*, *Orchis militaris*, *Orchis ustulata*, *Herminium monorchis*, augavietės. Pievos, svarbios gegužraibinių šeimos augalų buveinių apsaugai, priskiriamos tada, kai jose auga daug įvairių gegužraibinių šeimos augalų arba jose yra įsikūrusi šalies mastu svarbi bent vienos rūšies augalų populiacija, arba jose aptinkama *Herminium monorchis*, *Orchis militaris* arba *Orchis ustulata* augalų.

27.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Festuco-Brometea* klasei: *Anthyllis vulneraria*, *Brachypodium pinnatum*, *Bromopsis inermis*, *Campanula bononiensis*, *Campanula glomerata*, *Carex caryophylla*, *Carlina vulgaris*, *Centaurea scabiosa*, *Dianthus borbassii*, *Filipendula vulgaris*, *Medicago falcata*, *Polygala comosa*, *Poterium sanguisorba*, *Primula veris*, *Scabiosa ochroleuca*, *Thalictrum minus*, *Veronica spicata*, *Veronica teucrium*. *Trifolio-Geranietae* klasei: *Agrimonia eupatoria*, *Anthericum ramosum*, *Anemone sylvestris*, *Campanula persicifolia*, *Fragaria viridis*, *Geranium sanguineum*, *Laserpitium latifolium*, *Libanotis montana*, *Origanum vulgare*, *Phleum phleoides*, *Silene nutans*, *Trifolium alpestre*, *Trifolium medium*, *Trifolium montanum*.

27.3. Kiti požymiai. Didžiųjų upių ir kalvų šlaituose šio tipo buveinės kartais sudaro kompleksus su termofiliniais dygliuotaisiais krūmynais (*Rhamno-Prunetea* klasė). Tokiais krūmynais dažniausiai užauga nebenaudojamos (nebešienaujamos) šlaitų pievos. Smėlynuose šios buveinės kaitaliojasi su karbonatingomis pievomis („6120 Karbonatinių smėlynų smiltpievės“). Šiam buveinių tipui nepriklauso kalvotame agrariniame landšafte išplitusios, intensyviai naudojamos (ganamos, šienaujamos, tręšiamos) sausos pievos su *Medicago falcata* (*Aveno-Medicageteum* bendrijos). Šiam buveinių tipui turėtų būti priskiriamos tik ekstensyviai ganamos ar šienaujamos pievos. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

28. Buveinė „6230 Rūšių turtingi briedgaurnai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

28.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Rūgščių dirvožemių, sausų arba mezofilinių augaviečių *Violion caninae* susivėrę briedgaurnai, turintys visą būdingų rūšių sudėtį. Kartais briedgaurės auga negausiai, tada išryškėja *Danthonia decumbens*, *Juncus squarrosus*, *Festuca* ir *Agrostis* genčių augalai. Buveinės paprastai užima nedidelius plotelius upių slėnių terasose, šiaurinės ekspozicijos šlaitų papėdėse, panuovoliuose, sudaro siauras juostas pelkių prieigose.

28.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Agrostis capillaris*, *Antennaria dioica*, *Arnica montana*, *Botrychium lunaria*, *Carex pallescens*, *Carex pilulifera*, *Danthonia decumbens*, *Deschampsia*

flexuosa, *Festuca ovina*, *Festuca rubra*, *Gentiana pneumonanthe*, *Hypericum maculatum*, *Hypochaeris maculata*, *Nardus stricta*, *Pedicularis sylvatica*, *Platanthera bifolia*, *Polygala vulgaris*, *Potentilla erecta*, *Scorzonera humilis*, *Thymus pulegioides*, *Veronica officinalis*, *Viola canina*.

28.3. Kiti požymiai. Briedgaurnai paprastai sudaro kompleksus su kitomis pievų buveinėmis („6410 Melvenynai“, „6450 Aliuvinės pievos“, „6510 Šienaujamos mezofitų pievos“) ir itin retai pasitaiko didesnių pavienių briedgaurnų masių. Šiam buveinių tipui nepriskiriami šlapieji briedgaurnai. Jam taip pat nepriklauso dėl ūkinės veiklos (dažniausiai intensyvaus ganymo) degradavę, monodominantinėmis briedgaures kupstynėmis virtę briedgaurnai, kurių regeneracija dėl pasikeitusių ekologinių sąlygų nebegalima. Šiam buveinių tipui priskiriamos tik ganomos pievos. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

29. Buveinė „6270 Rūšių turtingi smilgynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

29.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Sausų ir vidutinio drėgnumo, skurdžių maisto medžiagų, paprastai rūgščių dirvožemių augavietėse susidarę žemaūgiai žolynai. Pagrindinis naudojimo būdas – ilgalaikis ekstensyvus ganymas ir (arba) šienavimas. Kartais ganymas gali būti derinamas su pirmos žolės arba likusių nenuėstų kuokštų šienavimu. Pastovioms ganykloms būdinga augalijos struktūros mozaika: žemažolių vejų, kurias sudaro skroteliniai ir besidriekiančiais stiebais augalai, derinasi su nenoriai ėdamų (dygių, šiurkščių, nuodingų), peraugusių augalų didesniais kuokštais. Buveinės turtingos rūšių, kurių įvairovė priklauso nuo augavietės drėkinimo ypatumų ir naudojimo režimo. Pasitaiko ruderalinių (azotamėgių) ir segetalinių piktžolių. Šio tipo buveinėse trūksta nemoralinių (su plačialapiais miškais susijusių) trąšių pievų rūšių (*Festuca pratensis*, *Trifolium pratense*, *Geranium pratense*, *Heracleum sibiricum*, *Anthriscus sylvestris*).

29.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Agrostis capillaris*, *Agrostis stolonifera*, *Alchemilla* spp., *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Carum carvi*, *Cynosurus cristatus*, *Dianthus deltoides*, *Euphrasia* spp., *Festuca ovina*, *Festuca rubra*, *Gentianella campestris*, *Hypochaeris maculata*, *Leontodon autumnalis*, *Leontodon hispidus*, *Leucanthemum vulgare*, *Luzula campestris*, *Plantago lanceolata*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Trifolium repens*.

29.3. Kiti požymiai. Intensyviai naudojami ir iš pažiūros atrodantys monodominantiniai žolynai, neseniai apleistos buveinės taip pat priklauso šiam buveinių tipui. Neturėtų būti priskiriami ankstyvų stadijų dirvonai, kurie fitosociologiškai kartais klasifikuojami kaip *Anthoxantho-Agrostietum* bendrijos. Lietuvoje šiam buveinės tipui priklauso nederlingų augaviečių žolynai, kurių pagrindinis naudojimo būdas yra ganymas. Tuo ši buveinė skiriasi nuo buveinės „6510 Šienaujamų mezofitų pievų“. Dirvožemiai turėtų būti rūgštesni, ir tuo ši buveinė skiriasi nuo buveinės „6210 Stepinių pievų“. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

30. Buveinė „6410 Melvenynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

30.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Melvenių pievos formuojasi labiau ar mažiau drėgnuose, azoto ir fosforo neturtinguose (oligotrofiniuose), rūgščiuose arba karbonatų turinčiuose dirvožemiuose. Augavietėms paprastai būdingas įvairaus storio durpingas dirvožemio sluoksnis ir negilus gruntinis vanduo. Neužima didelių plotų. Šios pievos intensyviai nenaudojamos, todėl užauga krūmais, ypač tos, kurios ribojasi su žemapelkiniais gluosnyiais. Vertingais laikomi santykinai rūšių turtingi melvenynai.

30.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Crepis paludosa*, *Dactylorhiza maculata*, *Galium boreale*, *Gentiana pneumonanthe*, *Gladiolus imbricatus*, *Inula britannica*, *Inula salicina*, *Iris sibirica*, *Juncus conglomeratus*, *Molinia caerulea*, *Ophioglossum vulgatum*, *Potentilla erecta*, *Selinum carvifolia*, *Sanguisorba officinalis*, *Serratula tinctoria*, *Stachys officinalis*, *Succisa pratensis*, *Trollius europaeus*. Vabzdžiai: *Euphydryas aurinia*, *Maculinea teleius*.

30.3. Kiti požymiai. Nedideli melvenynų plotai paprastai įsiterpia tarp kitų drėgnųjų pievų („6450 Aliuvinės pievos“, „6510 Šienaujamos mezofitų pievos“). Neretai aptinkama buveinių, turinčių melvenynams ir kalkingoms žemapelkėms būdingų rūšių derinių. Tokios buveinės konkrečiam tipui priskiriamos pagal vyraujančius augavietės ir rūšių sudėties požymius. Šiam buveinių tipui nepriklauso floristiškai skurdūs melvenynai, kuriais užauga apsausėjusios pelkės ir

durpynai. Čia taip pat nepriskiriamos šlapios pievos su vyraujančiais *Juncus effusus* ir *Juncus conglomeratus*, botaninėje klasifikacijoje priklausančios melvenynams. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

31. Buveinė „6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

31.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Skiriami du aukštųjų žolynų formavimosi atvejai: a) nitrofilinės vandens telkinių pakrančių bendrijos (*Senecionfluviatilis* sąjunga), kurias sudaro aukštos bei vijoklinės žolės ir nedideli krūmai. Paprastai jos siauromis juostomis nutįsta pagal tekančius vandenį, nors retkarčiais gali supti ir stovinčio vandens telkinius. Į šiuos žolynus dažnai įeina aukštaūgiai augalai iš šlapių *Calthion* pievų (*Filipendula ulmaria*, *Valeriana officinalis*, *Angelica archangelica*); b) natūralios ir beveik natūralios pamiškių bendrijos (*Aegopodion podagrariae* sąjunga). Formuojasi azoto turtingose, drėgno ir puraus dirvožemio augavietėse. Bendrijas paprastai sudaro daugiamečiai augalai, prisitaikę augti pavėsyje.

31.2. Būdingos rūšys. Augalai: a) *Angelica archangelica*, *Calystegia sepium*, *Cuscuta europaea*, *Epilobium hirsutum*, *Eupatorium cannabinum*, *Filipendula ulmaria*, *Lythrum salicaria*, *Myosoton aquaticum*, *Senecio fluviatilis*, *Urtica dioica*; b) *Aegopodium podagraria*, *Alliaria petiolata*, *Carduus crispus*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Lamium album*, *Lapsana communis*, *Silene dioica*.

31.3. Kiti požymiai. Upių slėniuose eutrofiniai aukštieji žolynai, toldami nuo pakrančių, paprastai pereina į aliuvines pievas („6450 Aliuvinės pievos“). Šioms buveinėms neturėtų būti priskiriami aukštaūgiai, rūšių skurdūs žolynai, kurie formuojasi apleistose (nebešienaujamose) pievose ir fizionomiškai yra panašūs į natūralius nitrofilinius aukštuosius žolynus. Nevertingi ir įprastinių azotamėgių augalų sąžalynai pamiškėse arba tokie sąžalynai su svetimžemiais augalais (*Impatiens glandulifera*, *Helianthus tuberosus*, *Echinocystis lobata*, *Aster* spp.). Buveinėje neturi būti nutrūkęs šią buveinę formuojantis fizinis aplinkos veiksnys – sezoninis potvynis ir jo mechaninis poveikis, paliekamos maisto medžiagos. Šiam buveinių tipui turėtų būti priskiriamos bent retkarčiais šienaujamos pievos. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

32. Buveinė „6450 Aliuvinės pievos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

32.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Pievos, kurios formuojasi upių slėnių salpose ir yra užliejamos sezoninių potvynių metu. Topografinė padėtis (atstumas nuo upės vagos, lygmens aukštis) lemia augaviečių apšėmimo trukmę, jose susiklostančio aliuvio kiekį, mechaninę sudėtį ir nusėdančių maisto medžiagų (ypač azotinių) kiekį. Dėl minėtų veiksnių, taip pat gruntinio vandens lygio augalų vegetacijos metu įvairiose salpos vietose formuojasi gana skirtingos augalų bendrijos. Aliuvinėms pievoms būdingi pašiaušėlynai, dryžutynai, šluotsmilgynai, eraičinytai, didieji viksvynai, vingiorykštynai.

32.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alopecurus pratensis*, *Calamagrostis canescens*, *Carex acuta*, *Carex appropinquata*, *Carex cespitosa*, *Carex elata*, *Carex disticha*, *Deschampsia cespitosa*, *Equisetum fluviatile*, *Festuca pratensis*, *Filipendula ulmaria*, *Galium palustre*, *Phalaroides arundinacea*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Potentilla palustris*, *Peucedanum palustre*, *Scutellaria galericulata*, *Stellaria palustris*. Vabzdžiai: *Lycaena dispar*. Paukščiai: *Gallinago media*.

32.3. Kiti požymiai. Beveik visada, ypač aukštutinėse upių slėnių atkarpose ir mažesnių upelių slėniuose, aliuvinės pievos šliejasi prie pakrantinių aukštųjų žolynų (6430). Neapšėmiamose salpos dalyse jos supa paprastai nedidelius šienaujamų mezofitų (6510) arba dar sausesnių stepinių pievų plotus. Šiam buveinių tipui nebepriskiriamos krūmais užaugančios aliuvinės pievos. Buveinėje neturi būti nutrūkęs šią buveinę formuojantis fizinis aplinkos veiksnys – sezoninis potvynis ir jo paliekamas aliuvius. Šiam buveinių tipui turėtų būti priskiriamos bent retkarčiais šienaujamos pievos. Minimalus šios buveinės plotas – 5 hektarai.

33. Buveinė „6510 Šienaujamos mezofitų pievos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

33.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Šienaujamų mezofilinių pievų tipui priklauso žemyninės vidutinio drėgnumo trąšios *Arrhenatherion elatioris* sąjungos pievos. Galimi sausesni ir drėgnesni šių floristiškai labai turtingų pievų variantai. Čia taip pat priskirti neaukšti *Calthion* žolynai, kurie vystosi santykinai sausesnėse augavietėse ir turi pereinamus mezofitų bei

higrofitų derinius. Mezofilinės pievos būdingos moreniniam kalvotam reljefui, kur pagal topografines, edafines ir drėgmės sąlygas įvairūs jų variantai kaitaliojasi. Didelių masių nesudaro. Šios pievos mažai tręšiamos, šienaujamos pagrindiniams varpiniams augalams pražydydus, atolas kartais taip pat nupjaunamas arba nugdomas.

33.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alchemilla* spp., *Alopecurus pratensis*, *Angelica sylvestris*, *Arrhenatherum elatius*, *Campanula patula*, *Cardamine pratensis*, *Centaurea jacea*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota*, *Festuca pratensis*, *Geranium pratense*, *Holcus lanatus*, *Knautia arvensis*, *Lathyrus pratensis*, *Leontodon hispidus*, *Leucanthemum vulgare*, *Lychnis flos-cuculi*, *Lysimachia nummularia*, *Myosotis scorpioides*, *Pastinaca sativa*, *Phleum pratense*, *Picris hieracioides*, *Pimpinella major*, *Plantago lanceolata*, *Poa pratensis*, *Poa trivialis*, *Prunella vulgaris*, *Rhinanthus serotinus*, *Rumex acetosa*, *Rumex thyrsiflorus*, *Sanguisorba officinalis*, *Taraxacum officinale*, *Tragopogon pratensis*, *Trifolium pratense*, *Trisetum flavescens*, *Vicia cracca*. Vabzdžiai: *Maculinea teleius*. Paukščiai: *Crex crex*.

33.3. Kiti požymiai. Nepriskiriami pertręšti, įsėti žolynai, kurių rūšių sudėtis skurdi ir vyrauja vienas ar keli varpinių šeimos augalai. Panašiai rūšių įvairovė gali sumažėti ir pradėjus pievas intensyviai ganyti. Apleistos nebešienaujamos pievos, kuriose ima vyrauti aukštaūgiai augalai (*Filipendula ulmaria*, *Anthriscus sylvestris*), taip pat neturėtų būti priskiriamos šiam buveinių tipui; jam turėtų būti priskiriamos tik nuolatos šienaujamos pievos. Minimalus šios buveinės plotas – 1 hektaras.

34. Buveinė „6530 Miškapievės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

34.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Augalijos kompleksas, kurį sudaro nedideli lapuočių medžių guotai ir krūmai, atvirų pievų plotai. Dažniausi šiose buveinėse baltalksniai, juodalksniai, beržai, liepos, uosiai. Kartu su lazdynų, šalteksnių, ievų, šermukšnių krūmais jie susiburia į nedideles grupes, tarp kurių netaisyklingais kontūrais įsiterpia šienaujamų pievų plotai. Šioms pievoms paprastai būdingi mezofitai, drėgnesnių durpinių pievų ir žemapelkių augalai. Pasitaiko miško, pamiškių ir miško aikštelių rūšių. Šio tipo buveinės buvo būdingos derlingų dirvožemių rajonams iki intensyvios melioracijos. Trūkstant gerų pievų, buvo šienaujamos pamiškės ir pakrūmės, įsiterpiančios į medžiais ir krūmais apaugusius plotus kelis šimtus metrų. Taip susiformuodavo sudėtingas sumedėjusios ir žolinės augalijos raizginys, kuriame telkdavosi daug vertingų biologinių objektų.

34.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Corylus avellana*, *Frangula alnus*, *Fraxinus excelsior*, *Padus avium*, *Sorbus aucuparia*, *Tilia cordata*, *Anthriscus sylvestris*, *Briza media*, *Cardamine pratensis*, *Carex nigra*, *Carex panicea*, *Cirsium palustre*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Festuca ovina*, *Ficaria verna*, *Geranium sanguineum*, *Heracleum sibiricum*, *Molinia caerulea*, *Orchis mascula*, *Orchis morio*, *Polygala amarella*, *Primula farinosa*, *Primula veris*, *Prunella vulgaris*, *Serratula tinctoria*, *Stachys officinalis*, *Succisa pratensis*, *Valeriana officinalis*, *Veronica chamaedrys*. Vabzdžiai: *Coenonympha hero*, *Lopinga achine*, *Euphydryas aurinia*.

34.3. Kiti požymiai. Miškapievių žolinė augalija artima šienaujamoms pievoms („6510 Šienaujamos mezofitų pievos“) arba žemapelkių buveinėms („7230 Šarmingos žemapelkės“). Šiam buveinių tipui turėtų būti priskiriamos dar šienaujamos (kas 2–3 metai) arba retkarčiais ganomos miškapievės. Minimalus šios buveinės plotas – 1 hektaras.

35. Buveinė „7110 Aktyvios aukštapelkės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

35.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Nepažeistos arba labai mažai pažeistos, labai rūgščios, neturtingos mineralinių medžiagų, ombrotrofinės (maitinamos lietaus vandens) aukštapelkės. Vandens lygis jose dažniausiai aukštesnis negu aplinkinėse teritorijose, gali būti ežerokšnių. Augalija daugiametė, vyrauja kiminai, kartu auga acidofiliniai *Cyperaceae* šeimos augalai, *Ericaceae* šeimos krūmokšniai, pavienės žemaūgės pušys. Aktyviomis vadinamos aukštapelkės, kurios vis dar užima didesnius plotus ir kuriose kaupiasi durpės. Priskiriamos ir tos, kuriose aktyvus durpių formavimasis laikinai nutrūkęs, pvz., dėl sausros arba po gaisro.

35.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Andromeda polifolia*, *Betula nana*, *Calluna vulgaris*, *Carex limosa*, *Chamaedaphne calyculata*, *Drosera anglica*, *Drosera rotundifolia*, *Empetrum nigrum*,

Eriophorum angustifolium, *Eriophorum vaginatum*, *Ledum palustre*, *Rhynchospora alba*, *Rubus chamaemorus*, *Scheuchzeria palustris*, *Sphagnum angustifolium*, *Sphagnum balticum*, *Sphagnum fuscum*, *Sphagnum majus*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum rubellum*, *Sphagnum tenellum*, *Trichophorum cespitosum*. Kerpės: *Cladonia stellaris*, *Cladonia stygia*. Paukščiai: *Pluvialis apricaria*, *Tringa glareola*.

35.3. Kiti požymiai. Šios buveinės paprastai užima centrinę aukštapelkės dalį – plynę, kuri ribojasi su pelkiniais miškais, gali būti apsuptos įvairaus drėgnumo spygliuočių ir lapuočių miškų arba žemapelkių ir tarpinio tipo pelkių. Neretai jose, ypač vakarinės dalies pelkių plynėse, telkšo distrofiniai ežerai. Minimalus šios buveinės plotas – 5 hektarai.

36. Buveinė „7120 Degradavusios aukštapelkės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

36.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Aukštapelkės, kuriose dėl antropogeninio poveikio pažeistas natūralus hidrologinis režimas. Dėl to pelkės paviršius išdžiūsta, pakinta rūšių sudėtis arba jos išnyksta. Šių pelkių augalų bendrijas paprastai sudaro aktyvioms aukštapelkėms būdingų rūšių augalai, tačiau pakinta santykinis jų gausumas. Dažniausiai tokie plotai apauga krūmokšniais (*Calluna vulgaris*, *Ledum palustre*, *Vaccinium uliginosum*), medžiais (*Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Pinus sylvestris*), kiminių danga sunyksta, bet durpių klodas išlieka. Galinčiais natūraliai regeneruoti pelkių plotais laikomos teritorijos, kuriose, atkūrus hidrologinį režimą, per 30 metų atsikurs durpės formuojanti augalija.

36.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Andromeda polifolia*, *Calluna vulgaris*, *Chamaedaphne calyculata*, *Cladonia stellaris*, *Cladonia stygia*, *Empetrum nigrum*, *Ledum palustre*, *Molinia caerulea*, *Sphagnum capillifolium*, *Sphagnum fuscum*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum rubellum*. Kerpės: *Cladonia stellaris*, *Cladonia stygia*.

36.3. Kiti požymiai. Dažniausiai apie degradavusias pelkes yra iškasti grioviai, apypelkyje įrengtos kultūrinės pievos ir ganyklos arba dirbami laukai. Šiam buveinių tipui nepriskiriami plotai, kuriuose liko tik plikos durpės, taip pat pašarinėmis žolėmis ir kitomis kultūromis užsėti durpynai ir tokie plotai, kuriuose aukštapelkių augalija išnyko apaugus miškui. Minimalus šios buveinės plotas – 10 hektarų.

37. Buveinė „7140 Tarpinės pelkės ir liūnai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

37.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Buveinės, kuriose vyrauja pelkių augalų bendrijos, susiformavusios oligotrofinių ar mezotrofinių vandenų, dažniausiai labai pakilusių aukščiau substrato, paviršiuje. Šios buveinės turi lietaus, gruntinių ir apypelkio vandenų maitinamų pelkių požymių. Joms atstovauja labai įvairios augalų bendrijos. Dideliuose pelkių plotuose šios buveinės išsiskiria kaip linguojančios vejės, plaukiojančios kynos ar klampūs liūnai, sudaryti iš mažų ar vidutinio aukščio viksvų bendrijų su kiminiais arba žaliosiomis samanomis. Dažnos šiose buveinėse vandens ir būdminių augalų bendrijos. Šiam buveinių tipui taip pat priskiriamos mineralotrofinės žemapelkės, nepriklausančios stambiems pelkių kompleksams, atviri liūnai ir mažos žemapelkės, susiformavusios paupiuose ir paežerėse (pereinamojoje zonoje tarp vandens telkinių ir mineralinio pakraščio).

37.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Calliergon giganteum*, *Campylium stellatum*, *Carex diandra*, *Carex chordorrhiza*, *Carex lasiocarpa*, *Carex limosa*, *Carex rostrata*, *Drepanocladus cosonii*, *Epilobium palustre*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Hammarbya paludosa*, *Liparis loeselii*, *Menyanthes trifoliata*, *Pedicularis palustris*, *Rhynchospora alba*, *Scheuchzeria palustris*, *Scorpidium scorpioides*, *Sphagnum angustifolium*, *Sphagnum fallax*, *Sphagnum fimbriatum*, *Sphagnum cuspidatum*.

37.3. Kiti požymiai. Ribojasi su šarmingų žemapelkių, vandens telkinių pakraščiu, šlapių pievų bendrijomis, randamos aukštapelkių plynėse. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

38. Buveinė „7150 Plikų durpių saidrynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

38.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Pionierinės drėgnų plikų durpių bendrijos su *Rhynchospora alba*, *Drosera rotundifolia*, *Drosera anglica*, *Lycopodiella inundata*, susiformuojančios nukastuose (nuardytuose) aukštapelkių plotuose ir natūraliai vandens arba šalčio pažeistose pelkių vietose, pelkių praplaišose, kartais mažai maisto medžiagų turinčių vandens telkinių fliktuacijos zonos smėlyje su labai plonu durpių sluoksniu. Šios buveinės nuo kitų

aukštapelkių ir tarpinio tipo pelkių saidrynų skiriasi neretai ant plikų durpių susiformuojančia kerpsamanių danga ir visai neišsivysčiusia arba labai menka samanų danga. Buveinės paplitusios stambesnių aukštapelkių plynėse, tarpinio tipo pelkėse. Saidrynų su *Lycopodiella inundata* pasitaiko tik pietrytinės ir rytinės dalies paežerių pelkėse.

38.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Cephalozia connivens*, *Cladopodiella fluitans*, *Drosera rotundifolia*, *Drosera anglica*, *Lycopodiella inundata*, *Kurzia pauciflora*, *Rhynchospora alba*.

38.3. Kiti požymiai. Buveinės paplitusios aktyvių ir degradavusių aukštapelkių plynėse, tarpinio tipo pelkėse. Minimalus šios buveinės plotas – 0,1 hektaro.

39. Buveinė „7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

39.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Nekalkingi arba mažai kalkingi, rūgštūs arba neutralios reakcijos šaltiniai su jiems būdinga arba dėl jų poveikio susiformuojančia pelkine augalija. Specifinės šaltinių bendrijas sudaro samanos ir kerpsamanės su žiediniais augalais. Jų rūšių sudėtis įvairuoja pagal šaltinių atsivėrimo vietą. Miško šaltiniuose auga *Cardamine amara*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Carex remota*, *Poa palustris*, *Poa remota*, *Stellaria nemorum*, atvirose vietose vyrauja viksvos ir aukštaūgės žolės (*Carex paniculata*, *Carex appropinquata*, *Epilobium parviflorum*, *Epilobium hirsutum*). Šaltiniuose pelkėse susiformuoja *Caricetalia nigræ* augalų bendrijos. Šiam buveinių tipui taip pat priskiriamos mineralinių medžiagų turtingos šaltiniuotos pelkės su *Saxifraga hirculus*, *Hamatocaulis vernicosus* ir *Paludella squarrosa*.

39.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Brachythecium rivulare*, *Bryum pseudotriquetrum*, *Bryum schleicheri*, *Cardamine amara*, *Carex appropinquata*, *Carex paniculata*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cratoneuron filicinum*, *Epilobium* spp., *Hamatocaulis vernicosus*, *Myosotis scorpioides*, *Paludella squarrosa*, *Pellia* sp., *Philonotis fontana*, *Plagiomnium undulatum*, *Poa remota*, *Poa palustris*, *Poa trivialis*, *Pohlia wahlenbergii*, *Rhizomnium punctatum*, *Saxifraga hirculus*, *Scapania undulata*, *Stellaria nemorum*, *Stellaria uliginosa*, *Veronica beccabunga*, *Warnstorfia exannulata*.

39.3. Kiti požymiai. Paprastai šaltiniai atsiveria upių, ežerų šlaituose, apaugusiuose mišku, ribojasi su aukštaūgių žolių sąžalynais, viksvynais. Buveinėje neturi būti nutrūkęs šią buveinę formuojantis fizinis aplinkos veiksnys – aktyvūs fontaliniai reiškiniai. Minimalus šios buveinės plotas – 0,1 hektaro šaltiniams ir 0,5 hektaro šaltiniuotoms pelkėms.

40. Buveinė „7210 Žemapelkės su šakotąja ratainyte“ turi atitikti šiuos kriterijus:

40.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Šakotosios ratainytės sąžalynai ežerų pakraščiuose helofitų juostoje ir paežerių pelkių plotuose. Ratainytinai paprastai aptinkami užpelkėjusių ežerų pakraščiuose liūnuose, kur sudaro sąžalynus su pelkiniu papartuoliu, rečiau – vandenyje su nendrėmis ir švendrais, kur ribojasi su kitomis nendrynų (*Phragmites*) ir viksvynų (*Magnocaricion*) bendrijomis. Neretai aptinkami nuo ežero atskirti ratainytynų plotai, įsiterpę tarp kalkingų žemapelkių (*Caricion davallianae*), tarpinio tipo pelkių ir liūnų (*Caricion lasiocarpæ*) bendrijų. Šios buveinės izoliuojamos ir nutolsta nuo ežero pakraščio vykstant pelkėjimui. Tokiuose ratainytės sąžalynuose gausu pelkinių samanų.

40.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Cladium mariscus*, *Carex lasiocarpa*, *Carex rostrata*, *Campylium stellatum*, *Liparis loeselii*, *Phragmites australis*, *Scorpidium scorpioides*, *Typha angustifolia*, *Thelypteris palustris*.

40.3. Kiti požymiai. Buveinės aptinkamos ežerų su menturdumbliais pakrantėse, įsiterpia tarp šarmingų žemapelkių, tarpinio tipo pelkių ir liūnų plotų. Minimalus šios buveinės plotas – 0,1 hektaro.

41. Buveinė „7220 Šaltiniai su besiformuojančiais tufais“ turi atitikti šiuos kriterijus:

41.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Kieto vandens šaltiniai su intensyviai besiformuojančiomis nuosėdomis, arba tufais, randami miškuose arba atvirose vietovėse. Šios buveinės su vyraujančiomis samanų bendrijomis beveik visada nedidelės, apima šaltinių išsiliejimo vietas ir šaltinių upelių pakraščius.

41.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Bryum pseudotriquetrum*, *Cardamine amara*, *Carex appropinquata*, *Cratoneuron commutatum*, *Cratoneuron filicinum*, *Drepanocladus cossonii*, *Palustriella commutata*, *Philonotis calcarea*.

41.3. Kiti požymiai. Šios buveinės sudaro kompleksus su šarmingų žemapelkių, aukštaūgių žolinių higrofitų bendrijomis. Miškingose teritorijose jos dažniausiai susijusios su „9080 Pelkėtų lapuočių miškų“ ir „91E0 Aliuvinių miškų“ buveinėmis. Buveinėje neturi būti nutrūkęs šią buveinę formuojantis fizinis aplinkos veiksnys – aktyvūs fontinaliniai reiškiniai.

42. Buveinė „7230 Šarmingos žemapelkės“ turi atitikti šiuos kriterijus:

42.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Buveinės su smulkiųjų viksvų ir žaliųjų samanų bendrijomis, susiformavusiomis įmirkusiose dirvose (pasigendama daugiau informacijos apie dirvožemio ypatybes šioje buveinėje), nuolatos maitinamose soligeninių (gruntinių) ir topogeninių (iš apypelkio atitekančių), bazių turtingų, dažniausiai kalkingų vandenų. Jose vandens lygis laikosi lygiai su substratu arba kiek aukščiau ar žemiau jo. Vyraujančios bendrijos, formuojamos kalcifilinių žemaūgių viksvų (*Carex dioica*, *Carex davalliana*, *Carex flava*, *Carex hostiana*, *Carex lepidocarpa*, *Carex panicea*) ir kitų viksvuolinių (*Cyperaceae*) šeimos augalų (*Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Juncus alpinoarticulatus*, *Schoenus ferrugineus*), priskiriamos *Caricion davallianae* sąjungai. Joms būdinga vešli žaliųjų samanų ir turtinga rūšių žolių danga (*Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza traunsteineri*, *Epipactis palustris*, *Liparis loeselii*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Pinguicula vulgaris*, *Primula farinosa*, *Schoenus ferrugineus*, *Swertia perennis*). Šioms buveinėms taip pat priskiriami aukštaūgiais žolynais (*Phragmites australis*, *Eupatorium cannabinum*, *Trisetum sibiricum*) apaugę žemapelkių plotai ir šlapių pievų (*Cirietum rivularis*, *Caricetum cespitosae*) bendrijos. Šios buveinės dažniausiai užima nedidelius plotus paežerių, upių slėnių ir šlaitų pelkėse. Didesniuose žemapelkių plotuose sudaro bendrijų kompleksus su šlapių pievų (*Molinietalia*), aukštųjų viksvų (*Magnocaricion*), nendrių (*Phragmition*), tarpinio tipo pelkių (*Caricion lasiocarpae*) bendrijomis. Dažnai nedideli jų plotai aptinkami prie kalkingų šaltinių.

42.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Bryum pseudotriquetrum*, *Campylium stellatum*, *Cinclidium stygium*, *Carex davalliana*, *Carex flacca*, *Carex hostiana*, *Carex lepidocarpa*, *Carex panicea*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza traunsteineri*, *Drepanocladus cossonii*, *Drepanocladus revolvens*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Epipactis palustris*, *Equisetum variegatum*, *Fissidens adianthoides*, *Liparis loeselii*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Pinguicula vulgaris*, *Schoenus ferrugineus*, *Swertia perennis*, *Tomentypnum nitens*.

42.3. Kiti požymiai. Ribojasi su „6410 Melvenynais“, kitų tipų pelkių („7210 Žemapelkės su šakotąja ratainyte“ ir „7140 Tarpinės pelkės ir liūnai“) ir šaltinių („7220 Šaltiniai su besiformuojančiais tufais“) buveinėmis. Buveinės tipas neapima *Caricion nigrae* viksvynų, kurie formuojasi neutralios reakcijos vandenų drėkinamose augavietėse. Minimalus šios buveinės plotas – 1 hektaras.

43. Buveinė „8210 Karbonatinių uolienu atodangos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

43.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Kietų, karbonatų turinčių uolienu (dolomito, gipso, klinčių) atodangos, atsiveriančios šiaurinių šalies upių krantuose. Šiam tipui taip pat priklauso apleistų karjerų atodangos ir labai retai pasitaikančios karstinių įgriuvų dolomito ir gipso atodangos. Atodangos skiriasi ne tik pagal uolienu sudėtį, bet ir pagal jų sudūlėjimo laipsnį, pagal drėkinimo režimą (būna su prasiveržiančiais gruntiniais vandenimis), ekspozicijos kryptį ir laipsnį, apšviestumo sąlygas (atviros, medžių pavėsyje). Nuo šių ir kitų savybių priklauso uolienu plyšiuose įsitvirtinančių augalų rūšių sudėtis.

43.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Aloina rigida*, *Anthemis tinctoria*, *Bryum neodamense*, *Campylium chrysophyllum*, *Consolida regalis*, *Cystopteris fragilis*, *Didymon fallax*, *Ditrichum flexicaule*, *Encalypta streptocarpa*, *Gyroweisia tenuis*, *Hylotelephium telephium*, *Lonicera xylosteum*, *Leiocolea badensis*, *Palustriella commutata*, *Poa nemoralis*, *Preissia quadrata*, *Silene nutans*, *Tortula muralis*.

44. Buveinė „8220 Silikatinių uolienu atodangos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

44.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Silikatinių uolienu (smėlio, smiltainio, konglomerato, molio, aleurito) atodangos dažniausiai upių krantuose. Pagal geologines jų susiklostymo sąlygas kai kurios gali turėti karbonatų. Paprastai jos neapaugusios induočiais augalais, tik kartais pasitaiko pavienių kserofitų, bet šios atodangos būna gausiai padengtos

mikroskopinių dumblių plėvele, plyšiuose pasitaiko samanų. Daugiau žolių dangos randasi, kai atodangos apnešamos humusingomis dirvožemio nuoplovomis.

44.2. Kiti požymiai. Šiam buveinių tipui priklauso natūralią susiklostymo struktūrą išlaikiusios atodangos. Nepriskiriami nuobirynai ir eroziniai šlaitai.

45. Buveinė „8310 Olos“ turi atitikti šį kriterijų:

45.1. Požeminės tuštumos turi būti karstinės kilmės, atsiradusios požeminių vandenių tėkmėms išplovus tirpias uolienas, daugiausia gipsą.

46. Buveinė „9010 Vakarų taiga“ turi atitikti šiuos kriterijus:

46.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Natūralūs seni spygliuočių ir mišrūs miškai, taip pat gaisravietėse besiformuojantys pakaitiniai spygliuočių ir lapuočių medžių jaunuolynai. Natūralūs seni miškai atitinka klimaksines arba vėlyvųjų sukcesijos stadijų bendrijas, kuriose antropogeninis poveikis mažas arba jo visai nėra. Šie miškai dažnesni maisto medžiagų neturtinguose sausuose ir vidutinio drėkinimo jauriniuose smėlio dirvožemiuose. Vakarų taigos medynuose vyrauja pušys, eglės, įsiterpia karpotųjų beržų ir drebulių, rečiau kitų rūšių lapuočių medžių. Dauguma vakarų taigos buveinių išsiskiria rūšių neturtinga žoline augalija ir gausia samanų danga. Svarbiausi šio tipo buveinių požymiai: heterogeniška medyno amžiaus ir vertikalioji struktūra, daug negyvos ir pūvančios medienos, pavieniai seni medžiai, gaisrų pažaidos. Pagal vyraujančias medžių rūšis ir augaviečių pobūdį išskiriami šie Vakarų taigos buveinės potipiai: a) Natūralūs seni eglynai – ūksmingi vidutinio drėgnumo ir drėgnoki miškai gana įvairaus turtingumo dirvožemiuose; b) Natūralūs seni pušynai – sausi ir vidutinio drėgnumo, kai kada drėgnoki miškai ant neturtingų, dažnai rūgščių smėlio dirvožemių. Medynuose, be vyraujančių *Pinus sylvestris*, dažnai gana gausiai įsiterpia *Picea abies*. Sintaksonai: *Dicrano-Pinion* (*Peucedano-Pinetum*, *Leucobryo-Pinetum*, *Molinio-Pinetum*); c) Natūralūs seni mišrūs miškai – miškai, kuriuose dažniausiai vyrauja spygliuočiai medžiai, tačiau nuolat įvairiu santykiu įsiterpia lapuočių, dažniausiai *Betula pendula*, *Populus tremula*, *Quercus robur*; d) Natūralūs seni smulkialapių miškai – ne buvusiose kirtavietėse ir ne apleistose žemėse susiformavę seni beržų, drebulių ir kitų smulkialapių medynai, ilgainiui virstantys spygliuočių miškais; e) Miško gaisravietės – šiam potipiui priskiriami ir visiškai gaisro sunaikinti Vakarų taigos plotai, ir iš dalies ugnies pažeisti medynai su išlikusiais gyvais medžiais; f) Įvairaus amžiaus jaunesni medynai, natūraliai besiformuojantys išdegusiuose bei kitaip žuvusiuose taiginių miškų plotuose, – miškai ir krūmynai, natūraliai atsikuriantys po gaisrų skurdžiose smėlingose augavietėse bei nuo vabzdžių, audrų ir kitų stichijų drėgnesnėse ir trąšesnėse augavietėse. Juose vyrauja pionieriniai lapuočiai medžiai (*Betula pendula*, *Populus tremula*), dažnai su įvairaus gausumo spygliuočių medžių ir krūmų dalimi bei išlikusiais ankstesnių kartų medžiais.

46.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Betula pendula*, *Juniperus communis*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Calluna vulgaris*, *Deschampsia flexuosa*, *Dicranum polysetum*, *Diphasiastrum complanatum*, *Goodyera repens*, *Hylocomium splendens*, *Lycopodium annotinum*, *Lycopodium clavatum*, *Majanthemum bifolium*, *Oxalis acetosella*, *Pleurozium schreberi*, *Ptilium crista-castrensis*, *Trientalis europaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Pulsatilla patens*. Vabzdžiai: *Boros schneideri*, *Cucujus haematodes*, *Peltisgrossa*, *Ceruchus chrysomelinus*, *Melanophila acuminata*. Paukščiai: *Aegolius funereus*, *Caprimulgus europaeus*, *Glaucidium passerinum*, *Picoides tridactylus*, *Picus canus*, *Tetrao urogalus*.

46.3. Kiti požymiai. Šiam tipui nepriklauso sausiausiose augavietėse augantys pušynai, pasižymintys didele kerpių įvairove, kurie priskiriami prie „91T0 Kerpinių pušynų“ buveinių. Ant ozų augantys spygliuočių miškai priskiriami „9060 Spygliuočių miškų ant fluvioglacialinių ozų“ buveinių tipui. Kuršių nerijoje ant smėlio kopų įsikūrę seni natūralūs pušynai turėtų būti priskiriami „2180 Medžiais apaugusių pajūrio kopų“ buveinės tipui. Didele amžiaus įvairove pasižyminčiuose Vakarų taigos eglynuose vyriausios kartos eglių amžius turi būti ne mažesnis kaip 70 metų, o pušynuose, vyriausios kartos pušų amžius turi būti ne mažesnis kaip 90 metų. Šios buveinės tipo miškuose turi vyrauti spygliuočių medžių rūšys, tačiau įvairiu santykiu gali įsiterpti ir lapuočiai, pvz., beržas, drebulė ar ąžuolas. Minimalus šios buveinės plotas – 50 hektarų.

47. Buveinė „9020 Plačialapių ir mišrūs miškai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

47.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Priskiriami seni plačialapių ir mišrūs miškai derlingose vidutinio ar laikinai perteklingo drėkinimo, bet neužmirkusiose augavietėse. Pagal vyraujančius medžius tai paprastai būna ąžuolynai ar liepynai, tačiau su didele *Picea abies*, *Acer platanoides*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, kartais *Alnus incana* dalimi. Regeneracijos stadijų medynuose auga ir *Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Populus tremula*. Krūmų ardai menkai ar vidutiniškai išsivystę. Žolyną sudaro nemoralinės (su plačialapiais miškais susijusios) žolės.

47.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Acer platanoides*, *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Euonymus europaeus*, *Fraxinus excelsior*, *Lonicera xylosteum*, , *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Ulmus sp.*, *Actaea spicata*, *Aegopodium podagraria*, *Anemone nemorosa*, *Anemone ranunculoides*, *Asarum europaeum*, *Atrichum undulatum*, *Campanula trachelium*, *Corydalis solida*, *Eurhynchium angustirete*, *Eurhynchium hians*, *Dryopteris filix-mas*, *Gagea lutea*, *Geranium sylvaticum*, *Lamium galeobdolon*, *Lathyrus vernus*, *Melampyrum nemorosum*, *Mercurialis perennis*, *Milium effusum*, *Myosotis sylvatica*, *Paris quadrifolia*, *Plagiomnium undulatum*, *Polygonatum multiflorum*, *Polygonatum verticillatum*, *Pulmonaria obscura*, *Scrophularia nodosa*, *Silene dioica*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria holostea*, *Trollius europaeus*, *Viola reichenbachiana*. Paukščiai: *Aquilapomarina*, *Dendrocopos medius*. Vabzdžiai: *Cucujus cinnaberinus*, *Osmoderma eremita*, *Hypodryas maturna*.

47.3. Kiti požymiai. Miškų masyvuose dažniausiai sudaro kompleksus su aliuviniais miškais, pelkėtais lapuočių miškais, žolių turtingais eglynais. Plačialapių ir mišrūs miškai yra buveinės „9160 Skroblynai“ geografinis vikariantas, todėl rūšių sudėtis labai panaši. Pagrindinis skirtumas – plačialapių ir mišriuose miškuose visai neaptinkamas *Carpinus betulus*. Plačialapių ir mišrūs miškai iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos šilagirį (*Oxalidos*), sausgirį (*Hepaticoxalidos*), žaliagirį (*Oxalido-nemorosa*), baltmiškį (*Aegopodios*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: ąžuolų – 100 metų, liepų – 60, uosių – 70. Minimalus šios buveinės plotas – 20 hektarų.

48. Buveinė „9050 Žolių turtingi eglynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

48.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Mišrūs miškai, kurių medynuose vyrauja eglės, dažnai su gausia lapuočių medžių, ypač drebulės, alksnio ar ąžuolo, dalimi. Buveinės susiformuoja reljefo pažemėjimuose, griovose ir šlaituose su lengvos mechaninės sudėties, vidutinio drėgnumo ir apydrėgniais velėniniais jauriniais dirvožemiais, praturtintais švelniuotu humusu. Buveinėms būdingi ryškūs rūšių turtingi krūmų ir žolių ardai. Čia įsikuria daug plačialapių miškams būdingų augalų, veši aukštos žolės ir paparčiai, tuo pat metu buveinėms būdingi ir spygliuočių miškų elementai. Ypač vešli žolių danga susiformuoja augavietėse, kur aukštas gruntinio vandens lygis.

48.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Actaea spicata*, *Asarum europaeum*, *Athyrium filix-femina*, *Botrychium virginianum*, *Brachythecium oedipodium*, *Calamagrostis arundinacea*, *Carex digitata*, *Carex remota*, *Cirriphyllum piliferum*, *Corylus avellana*, *Crepis paludosa*, *Eurhynchium angustirete*, *Eurhynchium hians*, *Dryopteris dilatata*, *Geum urbanum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Impatiens noli-tangere*, *Maianthemum bifolium*, *Matteuccia struthiopteris*, *Melica nutans*, *Mycelis muralis*, *Paris quadrifolia*, *Plagiomnium affine*, *Plagiomnium undulatum*, *Rhodobryum roseum*, *Viola riviniana*.

48.3. Kiti požymiai. Buveinės dažniausiai sudaro nedidelius fragmentus, įsiterpiančius tarp kitų spygliuočių ir plačialapių miškų reljefo pažemėjimuose ir kalvų šlaituose, stovinčio ir tekančio vandens telkinių pakrančių šlaituose. Nuo Vakarų taigos buveinių šie miškai skiriasi turtingesne rūšių, ypač žolių, sudėtimi ir dažniausiai menkai išsivysčiusia samanų danga bei nepažeisto natūralaus miško požymių stoka. „9160 Skroblynų“ buveinės su gausia ar netgi vyraujančia eglės dalimi medyne nuo Žolių turtingų eglynų skiriasi *Carpinus betulus*, dažniausiai vyraujančių antrajame medyno arde, gausa bei *Vacinio-Piceion* rūšių (*Oxalis acetosella*, *Majanthemum bifolium*, *Rubus saxatilis*) stoka. Be to, „9160 Skroblynų“ buveinėse negausios spygliuočių miškams būdingos augalų rūšys. Ant ozų augantys rūšių turtingi eglynai yra priskiriami buveinei – „9060 Spygliuočių miškai ant fluvioglacialinių ozų“. „9050 Žolių turtingų eglynų“ buveinės iš

dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos, sausgirį (*Hepatico-oxalidosa*), žaliagirį (*Oxalidone morosa*). Buveinę formuojančių medžių (eglės) amžiaus vidurkis turi būti ne mažesnis kaip 50 metų. Minimalus šios buveinės plotas – 20 hektarų.

49. Buveinė „9060 Spygliuočių miškai ant fluvioglacialinių ozų“ turi atitikti šiuos kriterijus:

49.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Spygliuočių miškai, dažnai su lapuočių dalimi, augantys ant ozų arba susiję su jais ir panašių ledyninių darinių. Ozai – ilgi ir siauri smėlio ir žvyro gūbriai, susidarę iš ledynų viduje arba po jais tekėjusių vandens srautų suklostytų sąnašų. Įvairaus nuolydžio ir ekspozicijos ozų šlaitai pasižymi skirtingu mikroklimatu, tai sudaro sąlygas įsikurti įvairių rūšių augalams ir gyvūnams. Ypač didelė rūšių įvairovė pasižymi saulėti pietinės ekspozicijos šlaitai. Šių buveinių žolyne pasitaiko retų termofilinių ir plačialapių miškams būdingų augalų (*Pulsatilla patens*, *Dianthus arenarius*, *Epipactis atrorubens*).

49.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Anthericum ramosum*, *Astragalus arenarius*, *Calamagrostis arundinacea*, *Campanula persicifolia*, *Carex digitata*, *Carex ericetorum*, *Carex montana*, *Convallaria majalis*, *Corylus avellana*, *Dianthus arenarius*, *Diphasiastrum complanatum*, *Epipactis atrorubens*, *Festuca ovina*, *Fragaria vesca*, *Frangula alnus*, *Galium boreale*, *Geranium sanguineum*, *Hierochloe australis*, *Hylocomium splendens*, *Hypochaeris maculata*, *Knautia arvensis*, *Laserpitium prutenicum*, *Lotus corniculatus*, *Luzula pilosa*, *Maianthemum bifolium*, *Melica nutans*, *Mycelis muralis*, *Oxalis acetosella*, *Orthilia secunda*, *Peucedanum oreoselinum*, *Picea abies*, *Pimpinella saxifraga*, *Pinus sylvestris*, *Pleurozium schreberi*, *Polygonatum odoratum*, *Pteridium aquilinum*, *Rhamnus cathartica*, *Silene nutans*, *Solidago virgaurea*, *Sorbus aucuparia*, *Trientalis europaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*. Vabzdžiai: *Polyommatus dorylas*, *Glaucopsyche alexis*.

49.3. Kiti požymiai. Prie šio tipo buveinių nepriskiriami sodinti spygliuočių miškai ir dėl intensyvios ūkinės veiklos pakitusios buveinės. Medynas gali būti išretėjęs ar su laukymėmis dėl buvusio ar tebevykstančio ekstensyvaus ganymo. Šios buveinės iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos brukniašilį (*Vacciniosa*), šilagirį (*Oxalidosa*). Buveinę formuojančių medžių (pušis, eglė) amžiaus vidurkis turi būti ne mažesnis kaip 50 metų. Minimalus šios buveinės plotas – 0,5 hektaro.

50. Buveinė „9070 Medžiais apaugusios ganyklos“ turi atitikti šiuos kriterijus:

50.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Augalijos kompleksas, kurio įvairius medžių ardas – nuo pavienių medžių ir reto miško iki nedidelių medžių ir krūmų guotų – išsidėsto tarp didesnių ar mažesnių atvirų ganyklų plotų. Medžių ardą dažniausiai sudaro lapuočiai (*Quercus robur*, *Fraxinus excelsior*, *Acer platanoides*, *Tilia cordata*, *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Betula pendula*), rečiau *Pinus sylvestris*, pavieniai *Corylus avellana*, *Padus avium* ar kiti krūmai. Dažniausios yra ganyklos su pavieniais senais stambiais ažuolais. Žolių danga labai skirtinga (gali vyrauti ir sausamėgiai termofiliniai, ir pelkiniai augalai), kadangi ganyti buvo pradedama įvairaus tipo miškuose. Tačiau visais atvejais žolinių augalų labai įvairu. Saviti tokių buveinių tipai susiformuoja upių terasų ir slėnių šlaitų ganyklose.

50.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Betula pendula*, *Corylus avellana*, *Fraxinus excelsior*, *Quercus robur*, *Pinus sylvestris*, *Agrostis capillaris*, *Campanulapersicifolia*, *Fragaria vesca*, *Geranium sylvaticum*, *Gladiolus imbricatus*, *Iris sibirica*, *Melampyrum nemorosum*, *Molinia caerulea*, *Orchis mascula*, *Orchis ustulata*, *Peucedanum oreoselinum*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus polyanthemus*, *Scorzonera humilis*, *Serratula tinctoria*, *Stachys officinalis*, *Succisa pratensis*, *Trifolium montanum*, *Veronica chamaedrys*, *Veronica officinalis*. Vabzdžiai: *Osmoderma eremita*, *Lopinga achine*.

50.3. Kiti požymiai. Beveik išnykusios buveinės, nes nustojus ganyti padaugėja medžių ir krūmų, padidėja jų lajų padengimas, keičiasi žolių danga. Tokios, praradusios ganykloms su medžiais būdingą struktūrą, buveinės neturi būti skiriamos šiam tipui. Nuo miškapievių jos skiriasi pagrindiniu naudojimo būdu. Minimalus šios buveinės plotas – 1 hektaras.

51. Buveinė „9080 Pelkėti lapuočių miškai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

51.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Perteklinio drėkinimo plačialapių medžių miškai ant nerūgščios ir rūgščios durpės. Pelkėtus lapuočių miškus nuolat veikia paviršiuje

telkšantis vanduo ir kasmet užlieja polaidžio vandenys. Šiam tipui priklauso šlapi juodalksnynai. Juodalksnynuose, greta *Alnus glutinosa*, kai kur pasitaiko *Fraxinus excelsior* ir *Betula pubescens*. *Betula pubescens* vietomis gali būti gausesnis nei *Alnus glutinosa*. Aplink medžių kamienus, kelmus susidaro kupstai (iki 1 m aukščio), tačiau didžiausius plotus buveinėse užima šlapi ir nuolat užliejami plotai. Kupstai paprastai būna apžėlę samanomis, ypač gausiai – žaliosiomis. Dažnai ant kupstų išauga paparčiai (*Dryopteris carthusiana*, *Dryopteris cristata*, *Dryopteris dilatata*). Šlapynėse vyrauja viksvos (*Carex acutiformis*, *Carex appropinquata*, *Carex cespitosa*, *Carex diandra*, *Carex elongata*), lendrūnai (*Calamagrostis canescens*, *Calamagrostis neglecta*) ir kiti hidrofitai. Pelkėti lapuočių miškai susiformuoja durpių prisipildžiusiuose lokaliuose reljefo pažemėjimuose, taip pat palei ežerus, upes arba apypelkio miškų kompleksuose. Tokiuose miškuose pasitaikanti skirtingo drėkinimo plotų mozaika nulemia augalų bendrijų įvairovę – šlapi juodalksnynai su įsimaišiusiais plaukuotaisiais beržais ir paviršiuje telkšančiu vandeniu sausesnėse augavietėse pereina į bendrijas, kurių medžių ardui būdingi *Alnus glutinosa* ir *Fraxinus excelsior*.

51.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alnus glutinosa*, *Betula pubescens*, *Fraxinus excelsior*, *Quercus robur*, *Calliargon cordifolium*, *Brachythecium rivulare*, *Carex acutiformis*, *Carex cespitosa*, *Carex diandra*, *Carex elongata*, *Calamagrostis canescens*, *Calla palustris*, *Filipendula vulgaris*, *Fissidens adianthoides*, *Iris pseudacorus*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia thyrsiflora*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Plagiomnium elatum*, *Plagiomnium ellipticum*, *Rhizomnium punctatum*, *Scutellaria galericulata*, *Solanum dulcamara*, *Sphagnum squarrosum*, *Thelypteris palustris*. Paukščiai: *Grus grus*.

51.3. Kiti požymiai. Šio tipo miškai kartais aptinkami kaimynystėje su aliuviniais arba pelkiniais miškais. Pelkėti lapuočių miškai, esantys apypelkių miškų kompleksuose, platesne ar siauresne juosta juosia pelkę. Aukštapelkių apypelkiuose, einant link pelkės, pelkėtus lapuočių miškus su vyraujančiais *Alnus glutinosa* ar *Betula pubescens* pakeičia pelkiniai miškai, kuriuose vyrauja *Pinus sylvestris*. Tose vietose, kur šalia upės vagos dėl blogo dirvožemio laidumo kaupiasi drėgmė, pelkėti lapuočių miškai siejasi su aliuviniais miškais. Kitaip nei pelkėtų miškų, aliuvinių miškų medžių arbus sudaro *Alnus incana*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, pasitaiko ir kitų rūšių plačialapių medžių. Šie miškai įsikuria drėgmei laidžiuose dirvožemiuose, todėl juos vanduo užlieja tik laikinų potvynių metu arba jie nuolat maitinami šaltinių vandeniu. Pelkėtiems lapuočių miškams būdingas dirvožemio paviršiuje telkšantis gruntinis vanduo, o medžių arbus sudaro *Alnus glutinosa*, *Betula pubescens*, kartais įsimaišo *Fraxinus excelsior*, *Betula pendula*, *Picea abies*. Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: ąžuolų – 100 metų, juodalksnių – 60, beržų – 60. Minimalus šios buveinės plotas – 20 hektarų.

52. Buveinė „9160 Skroblynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

52.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Priskiriami plačialapių ir mišrūs miškai su skroblais, įsikuriantys ant vidutinio drėgnumo priesmėlio ir žvyro ar higromorfinių molio ir priemolio dirvožemių. Šios buveinės gali užimti įvairaus trofiškumo augavietes: nuo mezotrofinių iki eutrofinių. Skroblynų medynas dviardis. Antrame arde, be dažniausiai vyraujančio *Carpinus betulus*, gausiai auga *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Picea abies*, nemaža ir *Acer platanoides*, *Ulmus glabra*, o drėgnesnėse augavietėse – *Fraxinus excelsior* dalimi. Kartais šių rūšių medžiai medyne gali vyrėti. Pačiose skurdžiausiose augavietėse medžių arde pasitaiko ir *Pinus sylvestris*. Regeneracijos metu gausią dalį gali sudaryti *Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Populus tremula*. Būdingas negausus rūšių krūmų ardas. Žolyne vyrauja nemoralinės (su plačialapiais miškais susijusios) žolės (*Aegopodium podagraria*, *Carex pilosa*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Mercurialis perennis*, *Milium effusum*, *Pulmonaria obscura*, *Stellaria holostea*). Būdingi pavasariniai efemeroidai (*Anemone nemorosa*, *Anemone ranunculoides*, *Corydalis cava*, *Corydalis solida*, *Ficaria verna*, *Gagea lutea*). Skroblynai įvairuoja ekologiškai, todėl kraštutinių ekologinių variantų skroblynuose aptinkama ir kalcitrofinių, kseroterminių, acidofilinių ar higrofilinių rūšių.

52.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Euonymus europaeus*, *Euonymus verrucosus*, *Fraxinus excelsior*, *Lonicera xylosteum*, *Picea abies*, *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Ulmus glabra*, *Actaea spicata*, *Aegopodium podagraria*, *Anemone*

nemorosa, *Anemone ranunculoides*, *Asarum europaeum*, *Atrichum undulatum*, *Campanula trachelium*, *Cardamine bulbifera*, *Carex pilosa*, *Corydalis cava*, *Corydalis solida*, *Circaea lutetiana*, *Dryopteris filix-mas*, *Eurhynchium angustirete*, *Eurhynchium hians*, *Eurhynchium striatum*, *Festuca altissima*, *Gagea lutea*, *Galium odoratum*, *Hedera helix*, *Hordelymus europaeus*, *Lamiastrum galeobdolon*, *Lathraea squamaria*, *Lathyrus laevigatus*, *Lathyrus vernus*, *Lilium martagon*, *Melampyrum nemorosum*, *Mercurialis perennis*, *Milium effusum*, *Paris quadrifolia*, *Plagiomnium undulatum*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria obscura*, *Ranunculus cassubicus*, *Sanicula europaea*, *Scrophularia nodosa*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria holostea*, *Viola reichenbachiana*.

52.3. Kiti požymiai. Lietuvoje šios buveinės susitelkusios vakarinėje ir pietinėje dalyse, kurias apima skroblo arealas. Labai retai aptinkamos ir už skroblo ištisinio arealo ribos. Didesniuose miškų masyvuose sudaro kompleksus su aliuviniais miškais, pelkėtais lapuočių miškais, rečiau žolių turtingais eglėnais ar sausaisiais ąžuolynais. Prie skroblynų negalima priskirti pavienių skroblių guotų su nebūdinga žolių danga. Skroblynai iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos sausgirį (*Hepatico-oxalidosa*), žaliagirį (*Oxalido-nemorosa*), baltmiškį (*Aegopodiosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: ąžuolų – 100 metų, liepų – 60, uosių – 70. Minimalus šios buveinės plotas – 50 hektarų.

53. Buveinė „9180 Griovų ir šlaitų miškai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

53.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Upių, upelių gilių slėnių ir ežerų stačiuose šlaituose bei griovose aptinkami rūšių turtingi *Acer platanoides*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata*, *Fraxinus excelsior* miškai, įsikuriantys vidutinio drėgnumo trąšiose ir vidutiniškai derlingose augavietėse ant karbonatingų, drėgmei laidžių priemolio ar molio, kartais žvyro dirvožemių. Šie miškai pasižymi vešliu žolynu, kuriame gausu *Aegopodium podagraria*, *Asarum europaeum*, *Campanula latifolia*, *Mercurialis perennis*, *Pulmonaria obscura*, *Viola mirabilis*. Vykstant antrinei sukcesijai šios buveinės dažniausiai susiformuoja iš *Rhamno-Prunetea* klasės krūmynų. Šio tipo buveinės upių ir upelių gilių slėnių, paežerių stačiuose šlaituose ir griovose paprastai užima nedidelius plotelius. Didesnių plotų pasitaiko didžiųjų šalies upių slėniuose.

53.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Acer platanoides*, *Corylus avellana*, *Euonymus verrucosus*, *Fraxinus excelsior*, *Lonicera xylosteum*, *Tilia cordata*, *Ulmus glabra*, *Aegopodium podagraria*, *Anemone nemorosa*, *Asarum europaeum*, *Campanula latifolia*, *Campanula persicifolia*, *Campanula rapunculoides*, *Campanula trachelium*, *Conioselinum tataricum*, *Convallaria majalis*, *Eurhynchium hians*, *Eurhynchium praelongum*, *Hepatica nobilis*, *Lamiastrum galeobdolon*, *Melica nutans*, *Mercurialis perennis*, *Polygonatum multiflorum*, *Poa nemoralis*, *Pulmonaria obscura*, *Stellaria holostea*, *Viola mirabilis*. Paukščiai: *Dendrocopos medius*.

53.3. Kiti požymiai. Griovų ir šlaitų miškai dažniausiai aptinkami kalvotuose šalies rajonuose, kur yra giliai įsigrauzusių upių slėnių ir stačių paežerių šlaitų. Sudaro kompleksus su skroblynais, plačialapių ir mišriais miškais, aliuviniais miškais, paupių guobynais. Šio tipo buveinės reikėtų atskirti nuo stačių šlaitų *Carpinion betuli* sąjungos *Carpinus betulus* ir *Quercus robur* miškų ir drėgnesnių šaltiniuotų šlaitų *Alnion incanae* sąjungos *Ulmus* spp. ir *Fraxinus excelsior* plačialapių miškų. Nepriklauso ir pradinių sukcesijos stadijų miškai su jaunais pionierinių rūšių medynais, besiformuojančiais iš *Rhamno-Prunetea* klasės krūmynų. Griovų ir šlaitų miškai iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos sausgirį (*Hepatico-oxalidosa*) ir baltmiškį (*Aegopodiosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: klevų – 60 metų, liepų – 60, ąžuolų – 100, uosių – 70, guobų – 50. Minimalus šios buveinės plotas – 10 hektarų.

54. Buveinė „9190 Sausieji ąžuolynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

54.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Subatlantiniai oligotrofinėse acidofilinėse augavietėse augantys miškai, kurių medynuose vyrauja *Quercus robur*, *Pinus sylvestris*, *Betula pendula*. Formuojasi sausuose arba vidutinio drėgnumo, rečiau drėgnokuose jauriniuose ir velėniniuose jauriniuose smėlio arba priesmėlio dirvožemiuose. Krūmų arde vyrauja *Sorbus aucuparia*, *Frangula alnus*, *Juniperus communis*. Žolių dangoje dominuoja būdingi acidofilinių augaviečių augalai: *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Pteridium aquilinum*, *Trientalis*

europaea. Žolių ir samanų dangoje taip pat būdingos subatlantinio paplitimo rūšys (*Deschampsia flexuosa*, *Leucobryum glaucum*, *Herzogiella seligeri*, *Pseudoscleropodium purum*).

54.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Betula pendula*, *Calamagrostis arundinacea*, *Deschampsia flexuosa*, *Festuca ovina*, *Frangula alnus*, *Herzogiella seligeri*, *Holcus mollis*, *Hylocomium splendens*, *Leucobryum glaucum*, *Luzula pilosa*, *Melampyrum pratense*, *Molinia caerulea*, *Pinus sylvestris*, *Pleurozium schreberi*, *Polytrichum formosum*, *Pseudoscleropodium purum*, *Pteridium aquilinum*, *Quercus robur*, *Sorbus aucuparia*, *Trientalis europaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Polygonatum odoratum*, *Convallaria majalis*.

54.3. Kiti požymiai. Lietuvą pasiekia šio tipo buveinių arealo pakraštys. Sausieji ažuolynai negausiai paplitę Vakarų Lietuvoje, senosios Nemuno deltos geomorfologiniuose dariniuose. Aptinkami kartu su „9010 Vakarų taigos“ buveinėmis. Sausųjų ažuolynų buveinės nuo kitų mišriųjų ir plačialapių miškų skiriasi skurdesne rūšių sudėtimi, būdingomis subatlantinio paplitimo augalų rūšimis ir negausia eglės dalimi medynuose. Išliko mažai buveinių, kurių medynuose vyrautų ažuolas, todėl dažniausiai tokių miškų medynuose vyrauja *Pinus sylvestris*, o *Quercus robur* sudaro tik įvairaus gausumo dalį ar priemaišą. Sausųjų ažuolynų buveinės iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos brukniašilį (*Vacciniosa*), žaliašilį (*Vaccinio-myrtillosa*) ir mėlynšilį (*Myrtillosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: ažuolų – 100 metų, pušų – 80. Minimalus šios buveinės plotas – 10 hektarų.

55. Buveinė „91D0 Pelkiniai miškai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

55.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Spygliuočių bei mišrūs miškai drėgnuose ir šlapiuose durpiniuose dirvožemiuose, kurių gruntinio vandens lygis aukštas. Vandenyje visuomet mažai maisto medžiagų. Medžių ardus sudaro *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, kai kur gana gausu *Betula pubescens*, pasitaiko *Alnus glutinosa*. Žolių ir krūmokšnių arde vyrauja *Vaccinium* genties augalai, pelkiniuose pušynuose bei mišriuose pušų ir beržų miškuose gausu *Ledum palustre*, aptinkamas aukštapelkėms būdingų augalų kompleksas. Pelkiniai miškai pasižymi ištisine samanų danga, kurios pagrindiniai komponentai yra *Sphagnum* genties samanos: eglėnuose dažni *Sphagnum girgensohnii*, *Sphagnum palustre*, pušynuose ir mišriuose miškuose – *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum angustifolium*, *Sphagnum capillifolium*. Pelkiniams miškams būdingi aplink medžių kamienus susidarantys neaukšti kauburiai. Šiam buveinių tipui priklauso visi aukštapelkių raistai, buveinės įeina į apypelkio miškų kompleksus ir formuojasi rūgščios durpės prisipildžiusiuose lokaliuose reljefo pažemėjimuose.

55.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Betula pubescens*, *Frangula alnus*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Andromeda polifolia*, *Carex cinerea*, *Carex echinata*, *Carex nigra*, *Carex rostrata*, *Eriophorum vaginatum*, *Ledum palustre*, *Molinia caerulea*, *Oxycoccus palustris*, *Trientalis europaea*, *Sphagnum angustifolium*, *Sphagnum capillifolium*, *Sphagnum girgensohnii*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum palustre*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium uliginosum*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Viola palustris*. Paukščiai: *Caprimulgus europaeus*, *Tetrao tetrix*.

55.3. Kiti požymiai. Apypelkio miškų komplekse esantys pelkiniai miškai (medžių arduose vyrauja *Pinus sylvestris*, *Picea abies*) dažnai ribojasi su pelkėtais lapuočių miškais (9080), kurių medžių arduose vyrauja *Alnus glutinosa*, *Betula pubescens*. Atitikmenys miškų tipologijoje: balašilis (*Myrtillo-sphagnosa*), raistašilis (*Carico-sphagnosa*), tyrašilis (*Ledo-sphagnosa*), eglėnams taip pat paraistis (*calamagrostidosa*) ir palieknis (*Filipendulo-mixtoherbosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: pušų – 80 metų, eglė – 70. Minimalus šios buveinės plotas – 50 hektarų, o pelkinių eglėnų minimalus plotas – 10 hektarų.

56. Buveinė „91E0 Aliuviniai miškai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

56.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Upių slėniuose ir šaltiniuose plotuose įsikūrę plačialapių, dažniausiai uosių ir juodalksnių arba gluosnių miškai, užliejami kasmetinių pavasario potvynių, tačiau besiformuojantys laidžiuose vandeniui ir geros aeracijos dirvožemiuose. Tokie miškai neišsilaiko nuolat vandens apsemtose teritorijose. Medžių ardus sudaro *Alnus glutinosa* ir *Fraxinus excelsior*, *Salix fragilis*, *Salix alba*. Pasitaiko *Alnus incana*, *Acer platanoides*, *Ulmus sp. ir kitų medžių*. Žolių danga labai vešli, gausu drėgnamėgių žolių (*Eupatorium cannabinum*, *Cardamine amara*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Lycopus europaeus*,

Ranunculus repens, *Solanum dulcamara*). Kadangi dirvožemiai trąšūs, šioms augavietėms būdinga nitrofilinių augalų grupė. Drėgnesnėse augavietėse aplink medžių kamienus kartais susiformuoja nedideli plokšti kauburiai, ištisai apžėlę samanomis ir žoliniais augalais.

56.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Fraxinus excelsior*, *Salix fragilis*, *Ulmus* sp., *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Brachythecium rivulare*, *Brachythecium rutabulum*, *Campanula trachelium*, *Cardamine amara*, *Carex remota*, *Carex sylvatica*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cirriphyllum piliferum*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Eurhynchium hians*, *Filipendula ulmaria*, *Geranium robertianum*, *Geum rivale*, *Humulus lupulus*, *Impatiens noli-tangere*, *Lycopus europaeus*, *Plagiomnium elatum*, *Plagiomnium undulatum*, *Polygonatum multiflorum*, *Ranunculus repens*, *Rubus caesius*, *Solanum dulcamara*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*. Paukščiai: *Dendrocopos leucotos*.

56.3. Kiti požymiai. Aliuviniai miškai kartais ribojasi su pelkėtais lapuočių miškais (9080): pasitaiko plotų, kuriuose dėl nelaidžių dirvožemių susiformuoja pelkėtų lapuočių miškų buveinės. Jų dirvožemio paviršiuje telkšo vanduo, medžių arduose vyrauja *Alnus glutinosa*, *Betula pubescens*. Aliuvinių miškų buveinės iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos baltmiškį (*Aegopodiosa*), juodgirį (*Urticosa*), šlapgirį (*Carico-mixtoherbosa*), palieknį (*Filipendulo-mixtoherbosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: juodalksnių – 60 metų, ąžuolų – 100, uosių – 70. Minimalus šios buveinės plotas – 10 hektarų.

57. Buveinė „91F0 Paupių guobynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

57.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Kietųjų lapuočių miškai, įsikuriantys upių slėniuose, periodiškai užliejami potvynių arba pakilusio gruntinio vandens. Šie miškai dažniausiai auga ant aliuvinių ir deliuvinių sąnašų. Dirvožemiai po potvynių greitai išdžiūsta, nors kai kuriais atvejais nuolatos išlieka drėgni. Šio tipo buveinės taip pat gali sudaryti neplačias juostas aukščiausiuose upių salpų lygmenyse, o kai kada įsikurti slėnių šlaitų papėdėse ir drėgnose apatinėse terasose. Tokiose augavietėse susiformavę guobynai praktiškai nepatiria potvynių poveikio ir yra drėkinami vien kritulių arba negiliai tekančio gruntinio vandens. Pagal augavietės drėkinimo sąlygas medžių arde vyrauja uosiai (*Fraxinus excelsior*), guobos, vinkšnos ir skirpstai (*Ulmus glabra*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*) arba ąžuolai (*Quercus robur*). Pomiškis, trakas ir žolių danga labai įvairūs ir gerai išsivystę. Pavasarį, dar neišsprogus medžių pumpurams, šiose buveinėse trumpam suveši pavasariniai efemeroidai.

57.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Fraxinus excelsior*, *Loniceraxylosteum*, *Padus avium*, *Ribes* sp., *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Quercus robur*, *Ulmus glabra*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*, *Corydalis solida*, *Ficaria verna*, *Gagea lutea*.

57.3. Kiti požymiai. Šių buveinių fragmentų pasitaiko didžiųjų Lietuvos upių (Nemuno, Neries, Minijos ir kt.) slėniuose. Buveinės dažniausiai ribojasi su kitais plačialapių ir mišriais miškais, užliejamų pievų bendrijomis. Nuo skroblynų buveinių paupių guobynai skiriasi periodiškai ar bent retkarčiais užliejamomis augavietėmis, mažesne skroblių dalimi, gausesniais drėgnų ir derlingų augaviečių augalais. Nuo kitų užliejamų plačialapių miškų guobynų buveinės galima atskirti pagal medynuose gausiai augančius arba vyraujančius ąžuolus, guobas, vinkšnas ir skirpstus. Paupių guobynų buveinės iš dalies atitinka miškų tipologinės klasifikacijos baltmiškį (*Aegopodiosa*) ir šlapgirį (*Carico-mixtoherbosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos medžių amžius turi būti ne mažesnis kaip: guobų – 40 metų, ąžuolų – 70, uosių – 50. Minimalus šios buveinės plotas – 5 hektarai.

58. Buveinė „91T0 Kerpiniai pušynai“ turi atitikti šiuos kriterijus:

58.1. Bendroji natūralios buveinės charakteristika. Smėlingose zandrinėse lygumose ir kontinentinėse kopose susiformavę pušynai su gausia arba vyraujančia kerpių danga. Kerpiniai pušynai auga ypač sausose ir nederlingose augavietėse. Dirvožemiai stipriai pajaurėję, rūgščios reakcijos; jiems būdinga gerai išreikšta šiurkščioji paklotė. Medynams būdingos žemos, kreivakamienės pušys ir negausi beržų dalis. Krūmų ardas dažniausiai negausus; jame vyrauja *Juniperus communis*. Žolių danga skurdi. Samanų ir kerpių danga mozaikiška, joje įsiterpia plikos paklotės ar netgi atviro smėlio lopiniai. Reljefo pažemėjimuose samanos paprastai sudaro ištisinę

dangą su negausiai įsiterpiančiomis kerpėmis. Natūraliose buveinėse neretai pastebima gaisrų žymių.

58.2. Būdingos rūšys. Augalai: *Calamagrostis epigejos*, *Chimaphila umbellata*, *Corynephorus canescens*, *Dicranum polysetum*, *Dicranum spurium*, *Festuca ovina*, *Hieracium umbellatum*, *Koeleria glauca*, *Pilosella officinarum*, *Pohlia nutans*, *Polytrichum juniperinum*, *Ptilidium ciliare*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*. Kerpės: *Cetraria aculeata*, *Cetraria islandica*, *Cladonia arbuscula*, *Cladonia chlorophaea*, *Cladonia cornuta*, *Cladonia deformis*, *Cladonia furcata*, *Cladonia gracilis*, *Cladonia rangiferina*, *Cladonia stellaris*, *Trapeliopsis granulosa*.

58.3. Kiti požymiai. Dažnai sudaro kompleksą su buveinės „9010 Vakarų taiga“ pušynais. Pajūrio kopose augantys pušynai su gausia kerpių danga turėtų būti skiriami prie buveinės – „2180 Medžiais apaugusios pajūrio kopos“. Degraduojančiuose kerpiniuose pušynuose dėl didėjančios dirvožemio eutrofikacijos ir sutrikdyto natūralių pažaidų ciklo didėja samanų dangos susivėrimas, kerpės nyksta. Tokios buveinės labai supanašėja su Vakarų taigos buveinėmis ir nuo jų atskiriamos pagal savitas pušų formas, išlikusias būdingąsias rūšis. Kerpinių pušynų buveinės daugeliu atvejų atitinka miškų tipologinės klasifikacijos kerpšilį (*Cladonietosa*). Buveinę formuojančių vyriausios kartos pušų amžius turi būti ne mažesnis kaip 80 metų. Minimalus šios buveinės plotas – 10 hektarų.

IV. LAUKINĖS AUGALIJOS IR GYVŪNIJOS BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS KRITERIJAI

59. Europinio plačiaausio (*Barbastella barbastellus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Žiemavietėse turi žiemoti ne mažiau kaip 15 individų.

60. Kūdrinio pelėausio (*Myotis dasycneme*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose standartiniu ultragarso detektoriumi registruojama daugiau kaip vienas šios rūšies individo signalas per minutę, jei bendras registracijos laikas ne trumpesnis negu 0,5 val.

61. Lūšies (*Lynx lynx*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, ne mažesnės kaip 5000 ha ir kuriose per pastaruosius 25 metus nuolatos gyveno ne mažiau kaip 4 lūšių individai, o jose išsidėstę miško masyvai nutolę vienas nuo kito ne mažiau kaip per 3 km ir (ar) susieti ekologiniais koridoriais.

62. Ūdros (*Lutra lutra*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose ūdrų tankis yra ne mažesnis kaip 1 individas 15 km vidaus vandens pakrantės linijos ilgio.

63. Balinio vėžlio (*Emys orbicularis*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose aptinkama ne mažiau kaip 10 šios rūšies individų ir (arba) yra pastovios jų kiaušinių dėjimo vietos.

64. Raudonpilvės kūmutės (*Bombina bombina*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose aptinkama ne mažiau kaip 60 šios rūšies individų.

65. Skiauterėtojo tritono (*Triturus cristatus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose aptinkama ne mažiau kaip 10 šios rūšies individų arba ne mažiau kaip 20 jo lervų.

66. Auksaspalvio kirtiklio (*Sabanejewia aurata*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 1 individas 100 kvadratinį metrų.

67. Baltijos lašišos (*Salmo salar*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 1 individas 100 kvadratinį metrų.

68. Kartuoelės (*Rhodeus sericeus amarus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 200 individų viename hektare.

69. Kirtiklio (*Cobitis taenia*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 5 individai 100 kvadratinį metrų.

70. Mažosios nėgės (*Lampetraplaneri*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 10 individų viename kvadratiname metre.

71. Ožkos (*Pelecus cultratus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 80 individų viename hektare.

72. Paprastojo kūjagalvio (*Cottus gobio*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 130 individų viename hektare.

73. Perpelės (*Alosa fallax*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų: Vietovės, kuriose šios rūšies individai reguliariai neršia.

74. Salačio (*Aspius aspius*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kurių vandens telkiniuose šios rūšies individų gausumas yra ne mažesnis kaip 500 individų.

75. Upinės nėgės (*Lampetra fluviatilis*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kuriose šios rūšies individų tankumas yra ne mažesnis kaip 60 individų viename kvadratiname metre.

76. Vijūno (*Misgurnus fossilis*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kurių vandens telkiniuose šios rūšies individai reguliariai neršia.

77. Auksuotosios šaškytės (*Euphydryas aurinia*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose aptinkami ne mažiau kaip 10 šios rūšies suaugę individai arba nors vienas vikšrų lizdas ir yra nors 0,2 ha tinkamų buveinių su mitybiniais augalais.

78. Baltamargės šaškytės (*Hypodryas maturna*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose aptinkami ne mažiau kaip 10 šios rūšies suaugę individai arba nors vienas vikšrų lizdas.

79. Didžiojo auksinuko (*Lycaena dispar*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose sutinkama ne mažiau kaip 20 šios rūšies individų.

80. Dvijuostės nendriadusės (*Graphoderus bilineatus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kurių vandens telkiniuose aptinkama ne mažiau kaip 5 šios rūšies suaugę individai.

81. Kraujalakinio melsvio (*Maculinea teleius*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose yra ne mažesni kaip 0,5 ha plotai su vaistinės kraujalakės (*Sanguisorba officinalis*) augavietėmis ir jose aptinkama ne mažiau kaip 30 individų kraujalakinio melsvio.

82. Manerheimo grybinuko (*Oxyporus mannerheimii*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose nuolatos aptinkami šios rūšies suaugę individai arba lervos.

83. Niūraspalvio auksavabalio (*Osmoderma eremita*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose yra ne mažesni kaip 0,5 ha ažuolynų plotai arba vietovės kuriose yra ne mažiau kaip 3 drevėti ažuolai 10 ha plote ir kuriuose nuolatos aptinkami šios rūšies suaugę individai, lervos ar yra būdingi jų veiklos požymiai.

84. Plačiosios dusios (*Dytiscus latissimus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kurių vandens telkiniuose aptinkama ne mažiau kaip 2 šios rūšies individų lervos arba suaugę individai.

85. Pleištinės skėtės (*Ophiogomphus cecilia*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kurių vandens telkinių pakrantėse aptinkama ne mažiau kaip 15 šios rūšies suaugusių individų arba 5 lervos ar išnaros 100 metrų pakrantės ruože.

86. Purpurinio plokščiavabalio (*Cucujus cinnaberinus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose nuolatos aptinkami šios rūšies suaugę individai arba lervos.

87. Šarvuotosios skėtės (*Leucorrhinia pectoralis*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kur vandens telkinių pakrantėse aptinkama ne mažiau kaip 15 šios rūšies individų ar 10 išnarų 100 metrų pakrantės ruože.

88. Šiaurinio auksinuko (*Lycaena helle*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose sutinkama ne mažiau kaip 5 šios rūšies individai ir yra ne mažiau kaip 0,5 ha tinkamų buveinių su mitybiniais augalais.

89. Šneiderio kirmvabalio (*Boros schneideri*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, kuriose nuolatos aptinkami šios rūšies suaugę individai arba lervos.

90. Keturdantės suktenės (*Vertigo geyeri*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, ne mažesnės kaip 0,5 ha, kur tinkamose buveinėse aptinkami šios rūšies individai, o jų tankumas yra ne mažesnis kaip 3 individai kvadratiniam metre.

91. Mažosios suktenės (*Vertigo angustior*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, ne mažesnės kaip 0,5 ha, kur tinkamose buveinėse aptinkami šios rūšies individai, o jų tankumas yra ne mažesnis kaip 3 individai kvadratiniam metre.

92. Ovaliosios geldutės (*Unio crassus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Upės arba jų atkarpos, kur tinkamose buveinėse aptinkami šios rūšies individai, o jų tankumas yra ne mažesnis kaip 1 individas 5 kvadratinuose metruose.

93. Pūstosios suktenės (*Vertigo moulinsiana*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovės, ne mažesnės kaip 0,5 ha, kur tinkamose buveinėse aptinkami šios rūšies individai, o jų tankumas yra ne mažesnis kaip 3 individai kvadratiniam metre.

94. Belapio sėmainio (*Buxbaumia viridis*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai vienas šios rūšies individas, o tinkamos buveinės plotas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro.

95. Dvilapio purvuolio (*Liparis loeselii*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 50 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

96. Lanksčiojo plūkenio (*Najas flexilis*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 10 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,1 hektaro.

97. Mažojo varpenio (*Botrychium simplex*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 10 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,1 hektaro.

98. Pajūrinės linažolės (*Linaria loeselii*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 50 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,1 hektaro.

99. Pelkinės uolaskėlės (*Saxifraga hirculus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 50 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,1 hektaro.

100. Plačialapės klumpaitės (*Cypripedium calceolus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 50 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

101. Plikažiedžio linlapio (*Thesium ebracteatum*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 100 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

102. Pūslėtosios aldrūnės (*Aldrovanda vesiculosa*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 10 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

103. Smiltyninio gvazdiko (*Dianthus arenarius arenarius*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 100 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

104. Stačiosios dirvuolės (*Agrimonia pilosa*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 50 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

105. Vėjalandės šilagėlės (*Pulsatilla patens*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 100 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

106. Žaliosios dvyndantės (*Dicranum viride*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 10 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,1 hektaro.

107. Žvilgančiosios riestūnės (*Drepanocladus vernicosus*) apsaugai svarbios vietovės turi atitikti šį kriterijų:

Vietovėse turi būti mažiausiai 500 šios rūšies individų, o tinkamos buveinės plotas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro.

V. BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS KRITERIJŲ TAKYMAS

108. Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijai apibūdina konkrečios vietovės tinkamumo įtraukti į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, tinklą požymius.

109. Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijai taikomi kaip požymių visuma. Siūlant vietovę įtraukti į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, gali būti daroma prielaida, kad atrankos metu joje randamos buveinės nėra geros būklės, iš dalies neatitinka nuodytų kriterijų, tačiau yra geros perspektyvos palankiai buveinės būklei atkurti.

110. Vietovėje, siūlomoje įtraukti į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, bent vienas natūralios buveinės tipas turi užimti ne mažiau ploto, nei nurodyta buveinių aprašymuose. Į buveinės užimamą plotą įskaitomi visi vietovėje esantys to tipo buveinės fragmentai.

VI. DUOMENŲ APIE VIETOVES, ATITINKANČIAS BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ ATRANKOS KRITERIJUS, APRAŠYMAS IR PATEIKIMAS

111. Asmuo, nustatęs vietovę, atitinkančią buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, užpildo šios Tvarkos 2 priede pateikiamą duomenų apie „Natura 2000“ vietoves pateikimo anketą.

112. Užpildyta anketa pateikiama Aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio

departamentui, kuris registruoja pateiktus pasiūlymus registre. Per 1 mėnesį Aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamentas įvertina pateiktų duomenų tikslumą ir patikimumą. Prireikus duomenis patikslinti, jis kreipiasi į pasiūlymą teikusį asmenį, atitinkamos saugomos teritorijos direkciją ar kitą kompetentingą instituciją, galinčią patikslinti pateiktus duomenis. Ne rečiau kaip vieną kartą per metus Aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamentas organizuoja svarstymą teiktų pasiūlymų, kurie buvo pripažinti kaip tikslūs ir patikimi. Svarstyme kviečiami dalyvauti Aplinkos ministerijos administracijos padalinių ir įstaigų prie ministerijos, kitų ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų, suinteresuotų vietovių atranka, atstovai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-592](#), 2010-07-09, Žin., 2010, Nr. 84-4444 (2010-07-15), i. k. 110301MISAK00D1-592

113. Vertinant vietovių tinkamumą įtraukti į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, įvertinama, ar vietovės atitinka III ir IV skyriuose išdėstytus kriterijus, ir atsižvelgiama į:

113.1. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo reprezentatyvumo laipsnį vietovėje;

113.2. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo užimamą teritorijos plotą viso to natūralių buveinių tipo užimamo nacionalinės teritorijos ploto atžvilgiu;

113.3. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo struktūros ir funkcijų išsaugojimo laipsnį ir atkūrimo galimybes;

113.4. vietovės vertingumą pasauliniu mastu atitinkamo Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo apsaugos atžvilgiu;

113.5. Europos Bendrijos svarbos rūšies populiacijos dydį ir tankumą vietovėje visų nacionalinėje teritorijoje esančių populiacijų atžvilgiu;

113.6. buveinės savybių, kurios yra svarbios Europos Bendrijos svarbos rūšiai, išsaugojimo laipsnį ir atkūrimo galimybes;

113.7. vietovėje esančios Europos Bendrijos svarbos rūšies populiacijos izoliacijos laipsnį natūralaus Europos Bendrijos svarbos rūšies paplitimo arealo atžvilgiu;

113.8. vietovės vertingumą pasauliniu mastu atitinkamos Europos Bendrijos svarbos rūšies apsaugos atžvilgiu.

114. Įtraukiant vietoves į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, atsižvelgiama į jų ilgalaikio išsaugojimo galimybes, jų įnašą užtikrinant vietovių geografinio pasiskirstymo tolygumą ir santykinį vertingumą kiekvieno Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo ir kiekvienos Europos Bendrijos svarbos rūšies apsaugai.

115. Įtraukiant vietoves į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, ypatingas dėmesys skiriamas vietovėse aptinkamiems prioritetiniams Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipams ir prioritetinėms Europos Bendrijos svarbos rūšims.

116. Jei vietovė, atitinkanti buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, yra miškuose, informacija apie ją pateikiama Valstybinei miškotvarkos tarnybai. Teikiant informaciją nurodomas siūlomas naujai nustatytos vietovės preliminarus pavadinimas, plotas, joje esančios gamtinės vertybės, jų užimamas plotas ir kiekis, užimami taksaciniai miško sklypai. Taip pat pateikiamos skaitmeninės naujai nustatytos vietovės ribos ir informatyvaus mastelio žemėlapis su pažymėtomis vietovės ribomis.

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS NATŪRALIŲ BUVEINIŲ TIPAI, KURIŲ APSAUGAI BŪTINA STEIGTI SAUGOMAS TERITORIJAS

I. PAKRANČIŲ IR DRUSKINGOS BUVEINĖS

11. Atvira jūra ir potvynių zonos

1110 Smėlėtos pakrantės, kurios visą laiką šiek tiek apsemtos jūros vandeniu

1120 **Posidonia* sąžalynai (*Posidonium oceanicae*)

1130 Upių žiotys

1140 Atoslūgio metu neužsemiamos dumblingos ir smėlingos lygumos

1150 *Pakrančių įlankos

1160 Didelės seklios įlankos ir užutekiai

1170 Rifai

1180 Dėl išsiskiriančių dujų susiformavusios povandeninės struktūros

12. Jūros uolos ir skardžiai arba akmenuoti paplūdimiai

1210 Vienamečių augalų bendrijos ant sąnašų

1220 Daugiamečių augalų bendrijos akmenuotuose krantuose

1230 Augalais apaugusios Atlanto ir Baltijos jūros pakrančių uolos

1240 Augalais apaugusios Viduržemio jūros pakrančių uolos su endeminių rūšių *Limonium* spp.

1250 Augalais apaugusios Makaronezijos pakrančių uolos su endeminių rūšių augalais

13. Atlanto pakrančių ir žemyninės druskingos žemapelkės bei druskingos pievos

1310 *Salicornia* ir kitų vienamečių augalų užimti dumblynai ir smėlynai

1320 *Spartina* vejės (*Spartinion maritima*)

1330 Atlantinės druskingos pievos (*Glaucopuccinellietalia maritima*)

1340 *Žemyninės druskingos pievos

14. Viduržemio pajūrio srities ir šiltų Atlanto pakrančių druskingos žemapelkės ir druskingos pievos

1410 Viduržemio pajūrio srities pakrančių druskingos pievos (*Juncetalia maritimi*)

1420 Viduržemio pajūrio srities ir šiltų Atlanto pakrančių druskingųjų augalų krūmynai (*Sarcocornetea fruticosi*)

1430 Druskingųjų ir azotamėgių augalų krūmynai (*Pegano-Salsoletea*)

15. Druskingos ir gipsingos žemyninės stepės

1510 *Viduržemio pajūrio srities druskingos stepės (*Limonietalia*)

1520 *Iberijos gipsingosios stepės (*Gypsophiletalia*)

1530 *Panoninės druskingosios stepės ir druskingosios žemapelkės

16. Borealinis Baltijos archipelagas, pakrančių ir sausumos kilimo plotai

1610 Baltijos jūros esančių salos su smėlio, žvirgždo ir uolėtų paplūdimių bei sublitoralės augalų bendrijos

1620 Borealinės Baltijos jūros salelės ir mažos salos

1630 *Borealinės Baltijos jūros pakrančių pievos

1640 Borealiniai Baltijos jūros smėliuoti paplūdimiai su daugiamečių augalų bendrijomis

1650 Siauros borealinės Baltijos jūros įlankos

II. PAKRANČIŲ SMĖLIO KOPOS IR ŽEMYNINĖS KOPOS

21. Atlanto, Šiaurės jūros ir Baltijos jūros pakrančių kopos

2110 Užuomazginės pustomos kopos

2120 Išilgai jūros kranto pustomos kopos, apaugusios *Ammophila arenaria* (baltosios kopos)

- 2130 *Nurimusios pakrančių kopos apaugusios žoliniais augalais (pilkosios kopos)
- 2140 *Kalcio neturinčios nurimusios kopos su *Empetrum nigrum*
- 2150 *Atlanto pakrančių kalcio neturinčios nurimusios kopos (*Calluno-Ulicetea*)
- 2160 Kopos su *Hippophaë rhamnoides*
- 2170 Kopos su *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)
- 2180 Atlanto, žemyninės ir borealinės srities kopos, apaugusios mišku
- 2190 Drėgni kopų duburiai
- 21A0 Mačėirai (Airijoje)

22. Viduržemio jūros pakrančių kopos

- 2210 Nurimusios paplūdimio kopos su *Crucianellion maritimae* bendrijomis
- 2220 Kopos su *Euphorbia terracina*
- 2230 Kopų žolynai, priklausantys *Malcolmietalia* eilei
- 2240 *Brachypodietalia* eilės kopų žolynai su vienamečiais augalais
- 2250 *Pakrančių kopos, apaugusios *Juniperus* spp. krūmynais
- 2260 Kopos su kietalapių krūmų sąžalynais (*Cisto-Levanduletalia*)
- 2270 **Pinus pinea* arba (ir) *Pinus pinaster* pušų miškais apaugusios kopos

23. Senos, kalcio neturinčios smėlio žemyninės kopos

- 2310 Sausi smėlynų viržynai su *Calluna* ir *Genista*
- 2320 Sausi smėlynų viržynai su *Calluna* ir *Empetrum nigrum*
- 2330 Atviri žemyninių kopų žolynai su *Corynephorus* ir *Agrostis*
- 2340 *Panonijos žemyninės kopos

III. GĖLŲJŲ VANDENŲ BUVEINĖS

31. Stovinčio vandens telkiniai

3110 Smėlėtųjų lygumų oligotrofiniai vandens telkiniai su labai mažai mineralinių medžiagų turinčiu vandeniu (*Littorelletalia uniflorae*)

3120 Viduržemio pajūrio srities vakarinės dalies smėlėtųjų lygumų oligotrofiniai vandens telkiniai su labai mažai mineralinių medžiagų turinčiu vandeniu ir *Isoetes* spp. formuojamomis bendrijomis

3130 Oligotrofiniai ir mezotrofiniai stovinčio vandens telkiniai su *Littorelletea uniflorae* ir (arba) *Isoetes-Nanojuncetea* augalais

3140 Stipriai oligomezotrofiniai vandens telkiniai, kurių dugne formuojasi *Chara* spp.

3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su *Magnopotamion* arba *Hydrocharition* tipo augalija

3160 Natūralūs distrofiniai ežerai ir kūdros

3170 *Viduržemio jūros srities laikinos kūdros

3180 *Turlogai

3190 Gipso karsto ežerai

31A0 *Transilvanijos karštųjų šaltinių garždenio sąžalynai

32. Tekančio vandens telkiniai ar jų atkarpos, kuriose vyksta natūrali ar pusiau natūrali dinamika (mažas, vidutinio dydžio ir didelės vagas turintys) ir kurių vandens kokybė liudija, kad nėra reikšmingos žalos

3220 Alpinės upės su žoline jų pakrančių augalija

3230 Alpinės upės su sumedėjusių augalų bendrijomis, kurias formuoja *Myricaria germanica*

3240 Alpinės upės su sumedėjusių augalų bendrijomis, kurias formuoja *Salix elaeagnos*

3250 Nuolat tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su *Glaucium flavum*

3260 Lygumų ir priekalnių upės su *Ranunculion fluitantis* ir *Callitricho-Batrachion* augalija

3270 Upės su dumblėtomis pakrantėmis su *Chenopodion rubri* p.p. ir *Bidention* p.p. augalija

3280 Nuolat tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su *Paspalo-Agrostidion* bendrijomis ir apaugusios pakaitomis *Salix* ir *Populus alba*

3290 Ne visada tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su *Paspalo-Agrostidion*

IV. VIDUTINIO KLIMATO REGIONŲ VIRŽYNAI IR KRŪMYNAI

- 4010 Drėgnieji Atlantinės srities šiaurinės dalies viržynai su *Erica tetralix*
 4020 *Drėgnieji Atlantinės srities vidutinio klimato dalies viržynai su *Erica ciliaris* ir *Erica tetralix*
 4030 Europiniai sausieji viržynai
 4040 *Sausieji Atlanto pakrančių viržynai su *Erica vagans*
 4050 *Endeminiai Makaronezijos viržynai
 4060 Alpiniai ir borealiniai viržynai
 4070 *Krūmynai su *Pinus mugo* ir *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)
 4080 Subarktiniai *Salix* spp. krūmynai
 4090 Endeminiai Viduržemio pajūrio srities kalnų viržynai su dygliakrūmiais
 40A0 *Subkontinentiniai Panonijos paribių krūmynai

V. KIETALAPIŲ AUGALŲ KRŪMYNAI (MATORALIS)

51. Submediteraniniai ir temperatiniai krūmynai

5110 Pastovios paprastojo buksmedžio (*Buxus sempervirens*) bendrijos ant uolų šlaitų (*Berberidion* p.p.)

- 5120 Kalninės *Cytisus purgans* bendrijos
 5130 *Juniperus communis* bendrijos viržynuose arba kalkingose pievose
 5140 **Cistus palhinhae* bendrijos drėgnuose pajūrio viržynuose

52. Viduržemio pajūrio srities sumedėjančių augalų matoralis

- 5210 Sumedėjančių augalų matoralis su *Juniperus* spp.
 5220 *Sumedėjančių augalų matoralis su *Zyziphus*
 5230 *Sumedėjančių augalų matoralis su *Laurus nobilis*

53. Šiltieji Viduržemio pajūrio srities ir priešstepiniai krūmynai

- 5310 *Laurus nobilis* krūmynai
 5320 Žemaūgių karpažolių bendrijos arti skardžių
 5330 Šiltieji Viduržemio pajūrio srities ir priešdykuminiai krūmynai

54. Friganos

5410 Vakarų Viduržemio pajūrio srities skardžių viršūnių friganos (*Astragalo-Plantaginetum subulatae*)

- 5420 Friganos su *Sarcopoterium spinosum*
 5430 Endeminės *Euphorbio-Verbascion* friganos

VI. NATŪRALIOS IR PUSIAU NATŪRALIOS PIEVOS

61. Natūralios pievos

- 6110 *Kalkingos arba bazofilinės pievos (laibeniniai šilokynai *Alyso-Sedion albi*)
 6120 *Sausų smėlynų kalkingos pievos
 6130 Kalamarininės pievos su *Violetalia calaminariae*
 6140 Pirėnų pievos su *Festuca eskia* ant silicio substratų
 6150 Alpinės ir borealinės pievos ant silicio substratų
 6160 Kalninės Ispanijos pievos su eraičiais (*Festuca indigesta*)
 6170 Alpinės ir subalpinės pievos ant kalkingų substratų
 6180 Makaronezijos normalaus drėgnumo (mezofitų) pievos
 6190 Panonijos uolų pievos (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

62. Pusiau natūralios sausos pievos ir krūmų facijos

- 6210 Pusiau natūralios sausos pievos ir krūmų facijos (*Festuco-Brometalia*) ant kalkingų substratų
 6220 *Netikrosios stepės su varpiniais ir vienamečiais augalais *Thero-Brachypodietalia*

6230 *Rūšių turtingos *Nardus* pievos ant silicio substratų kalnų srityje (ir priekalnių srityse Europos žemyninėje dalyje)

6240 *Subpanoninės stepinės pievos

6250 *Panoninės stepinės pievos ant liosinių dirvožemių

6260 *Panoninės smėlingosios stepės

6270 *Rūšių turtingos Fenoskandijos žemumų pievos (nuo sausų iki vidutinio drėgnumo)

6280 *Šiauriniai alvarai ir plokščios kalkingos prekambro uolos

62A0 Rytinės Viduržemio pajūrio dalies sausosios pievos (*Scorzonera villosa*)

62B0 *Kipro pievos ant serpantino uolų

63. Kietalapinių medžių ganomi miškai (dehesai)

6310 Miškai su visžaliais ąžuolais (*Quercus* spp.)

64. Pusiau natūralios drėgnos aukštųjų žolių pievos

6410 Melvenių (*Molinia*) pievos ant kalkingo, durpinio arba dumblingo priemolio suspausto dirvožemio (*Molinia caerulea*)

6420 Viduržemio pajūrio srities aukštųjų žolių drėgnos pievos (*Molinia-Holoschoenion*)

6430 Lygumų, kalnų ir alpinių sričių hidrofilinės pakrančių aukštųjų žolių bendrijos

6440 Aliuvinės upių slėnių pievos su guostynų (*Cnidion dubii*) bendrijomis

6450 Šiaurinės borealinės aliuvinės pievos

6460 Trodos kalnų durpingos pievos

65. Normalaus drėgnumo (mezofitų) pievos

6510 Žemumų šienaujamos pievos (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

6520 Kalnų šienaujamos pievos

6530 *Fenoskandijos miškapievis

VII. AUKŠTAPELKĖS, ŽEMAPELKĖS IR LIŪNAI

71. Rūgščiosios kimininės pelkės

7110 *Aktyvios aukštapelkės

7120 Degradavusios aukštapelkės, vis dar galinčios savaime atsistatyti

7130 Plokščiosios pelkės (*jei aktyvios pelkės)

7140 Tarpinio tipo pelkės ir liulančios pelkės

7150 Durpingo substrato duburiai (*Rhynchosporion*)

7160 Mineralinių medžiagų turtingi Fenoskandijos šaltiniai ir šaltiniuotos žemapelkės

72. Kalkingosios žemapelkės

7210 *Kalkingosios žemapelkės su *Cladium mariscus* ir *Carex davalliana* rūšimis

7220 *Šaltiniai su besiformuojančiais tufais (*Cratoneurion*)

7230 Šarmingosios žemapelkės

7240 *Pionierinės alpinės formacijos iš *Caricion bicoloris-atrofuscae*

73. Borealinės žemapelkės

7310 *Aapos

7320 *Palsos

VIII. UOLĖTOS BUVEINĖS IR URVAI

81. Skardžiai

8110 Silicio uolienų skardžiai nuo montaninio iki sniego lygmens (*Androsacetalia alpinae* ir *Galeopsietalia ladani*)

8120 Kalkingi skardžiai nuo montaninio iki alpinio lygmens (*Thlaspietea rotundifolia*)

8130 Viduržemio pajūrio srities vakarinės dalies ir termofiliniai skardžiai

8140 Viduržemio pajūrio srities rytinės dalies ir skardžiai

8150 Vidurio Europos aukštumų silicio uolienų skardžiai

8160 *Vidurio Europos kalvų ir montaninio lygmens kalkingi skardžiai

82. Chazmofitų augalija uolų šlaituose

8210 Chazmofitų augalija uolų šlaituose ant kalkingų substratų

8220 Chazmofitų augalija uolų šlaituose ant silikatinų substratų

8230 Silikatinų uolų pionierinė augalija *Sedo-Scleranthion* arba *Sedo albi-Veronicion dilleni*

8240 *Klinčių grindiniai

83. Kitos uolėtos buveinės

8310 Urvai, kuriuose neleidžiama lankytis žmonėms

8320 Lavos laukai ir natūralūs urvai

8330 Jūros apsemti ar pusiau apsemti urvai

8340 Nuolatiniai ledynai

IX. MIŠKAI**90. Borealinės Europos miškai**

9010 *Vakarų taiga

9020 *Epifitų turtingi Fenoskandijos hemiborealiniai natūralūs seni plačialapių miškai (*Quercus*, *Tilia*, *Acer*, *Fraxinus* arba *Ulmus*)

9030 *Pirminių sukcesijos stadijų natūralūs miškai ant kylančios sausumos pakrančių

9040 Šiauriniai subalpiniai ir (arba) subarktiniai miškai su Čerepanovo porūšio plaukuotoju beržu (*Betula pubescens* ssp. *Czerepanovii*)9050 Fenoskandijos žolinių augalų turtingi miškai su paprastąja egle (*Picea abies*)

9060 Spygliuočių miškai ant fluvioglacialinių ozų arba su jais susiję

9070 Fenoskandijos miškingosios ganyklos

9080 *Fenoskandijos pelkėti lapuočių miškai

91. Temperatinės Europos miškai9110 Bukų miškai (*Luzulo-Fagetum*)9120 Atlantiniai acidofiliniai bukų miškai su bugieniais (*Ilex*) ir kartais kukmedžiais (*Taxus*) krūmų arde (*Quercion robori-petraeae* arba *Illici-Fagenion*)9130 Bukų miškai (*Asperulo-Fagetum*)9140 Vidurio Europos subalpiniai bukų miškai su *Acer* ir *Rumex arifolius*9150 Vidurio Europos bukų miškai ant kalkakmenio substratų (*Cephalanthero-Fagion*)9160 Subatlantiniai ir vidurio Europos ąžuolų ir skroblų miškai (*Carpinion betuli*)9170 ąžuolų ir skroblų miškai (*Galio-Carpinetum*)9180 *Šlaitų, skardžių ir griovų liepiniai klevynai (*Tilio-Acerion*)9190 Seni acidofiliniai ąžuolų (*Quercus robur*) miškai smėlėtose lygumose91A0 Seni bekočių ąžuolų miškai su *Ilex* ir *Blechnum* Britų salose91B0 Termofiliniai *Fraxinus angustifolia* miškai

91C0 *Kaledonijos miškai

91D0 *Pelkiniai miškai

91E0 *Aliuviniai miškai su *Alnus glutinosa* ir *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)91F0 Paupiniai mišrūs *Quercus robur*, *Ulmus laevis* ir *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* arba *Fraxinus angustifolia* miškai prie stambių upių (*Ulmion minoris*)91G0 *Panoniniai bekočio ąžuolo (*Quercus petraea*) ir skroblo (*Carpinus betulus*) miškai91H0 *Panoniniai pūkuotojo ąžuolo (*Quercus pubescens*) miškai91I0 *Eurosibiriniai stepiniai ąžuolų (*Quercus* spp.) miškai91J0 * Britų salų *Taxus baccata* miškai91K0 Ilyrijos *Fagus sylvatica* miškai (*Aremonio-Fagion*)91L0 Ilyrijos ąžuolų ir skroblų miškai (*Erythronio-carpinion*)

91M0 Panonijos ir Balkanų burgundinio ir bekočio ąžuolo miškai

91N0 *Panonijos kontinentinių kopų krūmynai (*Junipero-Populetum albae*)91P0 Lenkinio kėnio miškai (*Abietum polonicum*)

- 91Q0 Vakarų Karpatų karbonatingi pušynai
- 91R0 Dinarų kalnų pušynai ant dolomitų (*Genisto januensis-Pinetum*)
- 91T0 Vidurio Europos kerpiniai pušynai
- 91U0 Sarmatijos stepiniai pušynai
- 91V0 Dakijos bukynai (*Symphyto-Fagion*)

92. Viduržemio pajūrio srities vasaržaliai miškai

- 9210 *Apeninų bukų miškai su *Taxus* ir *Ilex*
- 9220 *Apeninų bukų miškai su *Abies alba* ir *Abies nebrodensis*
- 9230 Galicijos ir Portugalijos ąžuolynai su *Quercus robur* ir *Quercus pyrenaica*
- 9240 *Quercus faginea* ir *Quercus canariensis* Iberijos miškai
- 9250 *Quercus trojana* miškai
- 9260 *Castanea sativa* miškai
- 9270 Heleniniai bukų miškai su *Abies borisii-regis*
- 9280 *Quercus frainetto* miškai
- 9290 *Cupressus* miškai (*Acero-Cupression*)
- 92A0 *Salix alba* ir *Populus alba* galeriniai miškai
- 92B0 Paupiniai miškai ne visada tekančių Viduržemio pajūrio srities upių pakrantėse su *Rhododendron ponticum*, *Salix* ir kitais augalais
- 92C0 *Platanus orientalis* ir *Liquidambar orientalis* miškai (*Platanion orientalis*)
- 92D0 Pietinės dalies paupiniai galeriniai miškai ir krūmynai (*Nerio-Tamaricetea* and *Securinegion tinctoriae*)

93. Viduržemio pajūrio srities kietalapių miškai

- 9310 Egėjo jūros srities *Quercus brachyphylla* miškai
- 9320 *Olea* ir *Ceratonia* miškai
- 9330 *Quercus suber* miškai
- 9340 *Quercus ilex* ir *Quercus rotundifolia* miškai
- 9350 *Quercus macrolepis* miškai
- 9360 *Makaronezijos laurų miškai (*Laurus*, *Ocotea*)
- 9370 *Datulių (*Phoenix*) sąžalynai
- 9380 *Ilex aquifolium* miškai
- 9390 *Krūmynai ir miškų žemaūgė augalija su *Quercus alnifolia*
- 93A0 Miškai su *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae*)

94. Vidutinio klimato regionų kalnų spygliuočių miškai

- 9410 Kalnų ir alpių sričių acidofiliniai *Picea* miškai (*Vaccinio-Piceetea*)
- 9420 Alpiniai *Larix decidua* ir (arba) *Pinus cembra* miškai
- 9430 Subalpiniai ir kalnų *Pinus uncinata* miškai (jei ant gipso arba klinčių substrato)

95. Viduržemio pajūrio srities ir Makaronezijos kalnų spygliuočių miškai

- 9510 * *Abies alba* miškai pietų Apeninuose
- 9520 *Abies pinsapo* miškai
- 9530 *Submediteraniniai miškai su endeminėmis juodosiomis pušimis
- 9540 Viduržemio pajūrio srities miškai su endeminėmis Mesogean pušimis
- 9550 Kanarų pušų (endeminių) miškai
- 9560 *Endeminiai miškai su *Juniperus* spp.
- 9570 **Tetraclinis articulata* miškai
- 9580 *Viduržemio pajūrio srities *Taxus baccata* miškai
- 9590 **Cedrus brevifolia* miškai (*Cedrosetum brevifoliae*)

* – prioritetinės buveinės.

Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos
aprašo
2 priedas

Duomenų apie „NATURA 2000“ vietoves pateikimo anketa

Simboliu * pažymėtuose punktuose informaciją pateikti būtina.

1. VIETOVĖS IDENTIFIKACIJA

1.1. Vietovės tipas* (PAST ⁽¹⁾ arba BAST ⁽¹⁾)	1.2. Vietovės kodas	1.3. Duomenų pateikimo data* (metai/mėnuo)	1.4. Pakeitimų arba papildymų data (metai/mėnuo)
	LT _____	____/____	____/____

1.5. Vietovės ryšys su kitomis siūlomomis įsteigti NATŪRA 2000 teritorijomis arba esamomis saugomomis teritorijomis*:

Surašyti nacionalinių saugomų teritorijų ir NATURA 2000 teritorijų esančių siūlomoje įsteigti NATURA 2000 teritorijoje arba besiribojančių su ja, pavadinimus ir/arba kodus

1.6. Duomenų teikėjas*:

Vardas, pavardė, institucija, adresas, telefonas, el. paštas

1.7. Siūlomas vietovės pavadinimas*:

1.8. Vietovės identifikacijos data (statusas):

Data, kada vietovė paskelbta kaip atitinkanti BAST kriterijus: _____/_____/_____

Data, kada vietovė įteisinta kaip BAST: _____/_____/_____

Data, kada vietovė priskirta PAST tinklui: _____/_____/_____

⁽¹⁾ PAST – paukščių apsaugai svarbi teritorija

⁽²⁾ BAST – buveinių apsaugai svarbi teritorija

2. VIETOVĖS PADĖTIS

2.1. Vietovės centrinio taško koordinatės*:

Ilguma(R/V): ____° ____' ____" R ilg.

Platuma (Š/P): ____° ____' ____" Š pl.

2.2. Vietovės plotas*:

_____ ha

Oly, atodangų ploto nurodyti nereikia

2.3. Vietovės ilgis*:

_____ km

Nurodomas tik oly, upių, upelių, atodangų ilgis

2.4. Absoliutinis vietovės aukštis:

Minimalus: _____ m

Maksimalus: _____ m

Vidutinis: _____ m

Vidutinis aukštis apskaičiuojamas kaip svorinis vidurkis

2.5. Apskritis, į kurias patenka vietovė*:

Apskritis pavadinimas	Ploto dalis, proc.
Jūrinės teritorijos, nepriklausančios apskritims:	
Iš viso:	100 proc.

2.6. Biogeografinis regionas, į kurį patenka vietovė:

- ☐ Alpinis
☐ Atlantinis
☒ Borealinis
☐ Kontinentinis
☐ Makronezinis
☐ Mediteraninis

3. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Turi būti pateikta visa nurodyta informacija apie vietovėje nustatytas buveines ir/arba randamas rūšis

3.1. Nustatyti vietovėje buveinių tipai, jų įvertinimas.

Buveinių direktyvos (92/43/EEC) I priedo buveinės:*

Buveinės kodas	Padengimas, proc.	Reprezentatyvumas (A – puikus, B – geras, C – pakankamas, D – nepakankamas) Pagal Buveinių direktyvos III priedo A.a) dalį	Santykinis paviršius (A p ≤ 100 %, B p ≤ 15%, C p ≤ 2%) pagal Buveinių direktyvos III priedo A.b) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos III priedo A.c) dalį	Globalus įvertinimas (A – puikus, B – geras, C – pakankamas) pagal Buveinių direktyvos III priedo A.d) dalį

3.2. Paukščių direktyvos (79/409/EEC) 4 straipsnyje apžvelgiamos ir Buveinių direktyvos (92/43/EEC) II priedo rūšys, jų populiacijų arba buveinių įvertinimas.

3.2.a. Paukščių rūšys, įrašytos į Paukščių direktyvos (79/409/EEC) I priedą*:

Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)		Vietovės įvertinimas			
	Sėkli	Migruojanti	Populiacijo	Apsaugo	Izoliacijos	Vertė

		Perinti	Žiemojanti	Sankaupose	s pakankamo įvertinimas (A p <= 100%, B p <= 15%, C p <= 2%, D – nesvarbi)	s būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama)	lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi)	globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama)

3.2.b. Reguliariai aptinkamos migruojančių paukščių rūšys, neįtrauktos į Paukščių direktyvos (79/409/EEC) I priedą*:

Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)				Vietovės įvertinimas			
	Sėsli	Migruojanti			Populiacijos pakankamo įvertinimas (A p <= 100%, B p <= 15%, C p <= 2%, D – nesvarbi)	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama)	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi)	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama)
		Perinti	Žiemojanti	Sankaupose				

3.2.c. Žinduolių rūšys, įtrauktos į Buveinių direktyvos (92/43/EEC) II priedą*:

Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)				Vietovės įvertinimas			
	Sėsli	Migruojanti			Populiacijos pakankamo įvertinimas (A p <= 100%, B p <= 15%, C p <= 2%, D – nesvarbi) pagal Buveinių direktyvos III priedo B.a) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.b) dalį	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi) pagal Buveinių direktyvos B.c) dalį	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.d) dalį
		Aptinkama veisimosi metu	Žiemojanti	Sankaupose				

Rūšies pavadinimas (lietuvų/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)			Vietovės įvertinimas			
	Sėsli	Migruojanti		Populiarijos pakankamumo įvertinimas (A p <= 100%, B p <= 15%, C p <= 2%, D – nesvarbi) pagal Buveinių direktyvos III priedo B.a) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.b) dalį	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi) pagal Buveinių direktyvos B.c) dalį	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.d) dalį
		Aptinkama veisimosi metu	Žiemojanti				

3.2.d. Varliagyvių ir roplių rūšys, įtrauktos į Buveinių direktyvos (92/43/EEC) II priedą*:

Rūšies pavadinimas (lietuvų/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)			Vietovės įvertinimas				
	Sėkli	Migruojanti			Populiarijo s pakankam umo įvertinimas (A p <= 100%, B p <= 15%, C p <= 2%, D – nesvarbi) pagal Buveinių direktyvos III priedo B.a) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinam a) pagal Buveinių direktyvos B.b) dalį	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi) pagal Buveinių direktyvos B.c) dalį	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkina ma) pagal Buveinių direktyvos B.d) dalį
		Aptin kama veisini osi metu	Žiemo janti	Sankaup ose				

3.2.e. Žuvų rūšys, įtrauktos į Buveinių direktyvos (92/43/EEC) II priedą*:

Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)				Vietovės įvertinimas			
	Sėsliai	Migruojanti			Populiarijose pakankamo įvertinimas (A p ≤ 100%, B p ≤ 15%, C p ≤ 2%, D – nesvarbi) pagal Buveinių direktyvos III priedo B.a) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.b) dalį	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi) pagal Buveinių direktyvos B.c) dalį	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.d) dalį
		Aptinkama veisimosi metu	Žiemojanti	Sankaupos				

3.2.f. Bestuburių rūšys, įtrauktos į Buveinių direktyvos (92/43/EEC) II priedą*

Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti porų arba individų skaičių)				Vietovės įvertinimas			
	Sėsliai	Migruojanti			Populiarijose pakankamo įvertinimas (A p ≤ 100%, B p ≤ 15%, C p ≤ 2%, D – nesvarbi) pagal Buveinių direktyvos III priedo B.a) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.b) dalį	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi) pagal Buveinių direktyvos B.c) dalį	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.d) dalį
		Aptinkama veisimosi metu	Žiemojanti	Sankaupos				

3.2.g. Augalų rūšys, įtrauktos į Buveinių direktyvos (92/43/EEC) II priedą*:

Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti vienetų skaičių)	Vietovės įvertinimas			
		Populiacijos pakankamumo įvertinimas (A $p \leq 100\%$, B $p \leq 15\%$, C $p \leq 2\%$, D – nesvarbi) pagal Buveinių direktyvos III priedo B.a) dalį	Apsaugos būklė (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.b) dalį	Izoliacijos lygmuo (A – izoliuota, B – paplitimo pakraštyje, C – plačiai išplitusi) pagal Buveinių direktyvos B.c) dalį	Vertė globaliu mastu (A – puiki, B – gera, C – patenkinama) pagal Buveinių direktyvos B.d) dalį

3.3. Kitos svarbios floros ir faunos rūšys*:

(B – paukščiai, M – žinduoliai, A – varliagyviai, – ropliai, F – žuvis, I – bestuburiai, P – augalai)

Grupė (B, M, A, R, F, I, P)	Rūšies pavadinimas (lietuvių/lotynų k.)	Populiacija (nurodyti gausą)	Motyvacija (A – Raudonoji knyga, B – endeminė, C – tarptautiniai išipareigojimai, D – kitos priežastys)

4. VIETOVĖS APRAŠYMAS**4.1. Bendras vietovės apibūdinimas*:**

Buveinių grupės arba CORINE žemės dangos pavadinimai	Užimamas plotas, proc.
Bendras plotas:	100 proc.

Kiti vietovės ypatumai:

--

4.2. Kokybė ir svarba*:

Berni ir Bonn'os Konvencijų atitikimo kriterijai

--

4.3. Pažeidžiamumas*:

Nurodomas žmogaus ūkinės veiklos ir kiti poveikiai vietai, joje esančioms buveinėms ir ekosistemoms

4.4. Vietovės išskyrimas*:

Surašoma kita teritorijos išskyrimo svarba, nei pateikta penktame skyriuje

4.5. Nuosavybė*:

Pateikiamas bendras vietovės nuosavybės formų aprašymas. Jei įmanoma, nurodomas nuosavybės formų santykis

4.6. Duomenų šaltiniai:

Pateikiamos nuorodos į svarbias publikacijas ir/arba kitus mokslinius informacijos šaltinius, susijusius su vieta

5. VIETOVĖS APSAUGA IR RYŠYS SU CORENE Biotope teritorijomis**5.1. Vietovės apsaugos statusas nacionaliniame ir regioniniame lygmenyje:**

Nurodomas oficialus apsaugos statusas, pažymint, ar jis taikomas kaip saugomai teritorijai, ar remiantis bendrais teisės aktais, pvz., apsauginės zonos, ribotas žemės naudojimas ir pan.

5.2. Ryšys su kitomis tarptautinės, nacionalinės ar regioninės svarbos teritorijomis:

Išvardyti esamas saugomas teritorijas, su kuriomis persidengia, persidengimo laipsnį (pilnai, iš dalies, yra dalis) bei persidengimo procentą su kiekviena teritorija atskirai

5.3. Vietovės ryšys su CORINE Biotope teritorijomis:

CORINE kodas	Ryšio pobūdis (sąlytis, persidengimas ir pan.)	Vietovės ploto dalis, proc.

CORINE kodas	Ryšio pobūdis (sąlytis, persidengimas ir pan.)	Vietovės ploto dalis, proc.

6. VIETOVĖJE AR UŽ JOS RIBŲ VYKDOMOS VEIKLOS, JŲ POVEIKIS

6.1. Bendras vykdomų veiklų poveikis, veikiama vietovės paviršiaus dalis.

Vietovėje vykdomų veiklų poveikis*:

Veikla	Intensyvumas (A – didelė įtaka, B – vidutinė įtaka, C – maža įtaka)	Vietovės paviršiaus dalis proc.	Poveikis (+ – teigiamas, 0 – neutralus, - – neigiamas)

Už vietovės ribų vykdomų veiklų poveikis*:

Veikla	Intensyvumas (A – didelė įtaka, B – vidutinė įtaka, C – maža įtaka)	Poveikis (+ – teigiamas, 0 – neutralus, - – neigiamas)

6.2. Vietovės tvarkymas, planai:

Būtinai nurodyti rengėjų vardus ir kontaktinius duomenis bei planų parengimo datas

--

7. VIETOVĖS ŽEMĖLAPIAI*

Pridedama siūlomos vietovės ribų schema. Ribų schema parengiama tokiu masteliu, kad atspausdintas žemėlapis būtų ne didesnio nei A2 formato bei būtų užtikrintas pakankamas informatyvumas, skaitomumas ir dauginimas. Gali būti pateiktos nuorodos į atitinkamus teisės aktus, kuriais buvo patvirtintos šios teritorijos ribos

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [546](#), 2003-11-07, Žin., 2003, Nr. 108-4848 (2003-11-19), i. k. 103301MISAK00000546

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 219 "Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-307](#), 2005-06-16, Žin., 2005, Nr. 79-2864 (2005-06-28), i. k. 105301MISAK00D1-307

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 219 "Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-368](#), 2006-08-04, Žin., 2006, Nr. 88-3497 (2006-08-12), i. k. 106301MISAK00D1-368

Dėl aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 219 "Dėl Gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-135](#), 2007-03-05, Žin., 2007, Nr. 31-1138 (2007-03-15), i. k. 107301MISAK00D1-135

Dėl aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 219 "Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-389](#), 2008-07-21, Žin., 2008, Nr. 87-3495 (2008-07-31), i. k. 108301MISAK00D1-389

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 219 "Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-592](#), 2010-07-09, Žin., 2010, Nr. 84-4444 (2010-07-15), i. k. 110301MISAK00D1-592

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 219 "Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo" pakeitimo